

ÇHS RAPORLAMASI İÇİN CEP REHBERİM

Child Rights Connect
1, rue de Varembe
1202 Geneva
Switzerland

Tel: +41 22 552 41 30
Fax: +41 22 552 41 39
secretariat@childrightsconnect.org
<http://www.childrightsconnect.org>

Ülkelerinde çocuk haklarına gösterilen saygı konusunda Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi ile konuşmak isteyen çocuklar ve gençler için bir rehber

ÇHS RAPORLAMASI İÇİN CEP REHBERİM

Ülkelerinde çocuk haklarına gösterilen saygı konusunda Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi ile konuşmak isteyen çocuklar ve gençler için bir rehber

ÇHS RAPORLAMASI İÇİN CEP REHBERİM – Ülkelerinde çocuk haklarına gösterilen saygı konusunda Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi ile konuşmak isteyen çocuklar ve gençler için bir rehber

Bu yayının kopyaları ve daha fazla bilgi için:

CHILD RIGHTS CONNECT

1, rue de Varembé
1202 Geneva Switzerland

Tel: +41 22 552 41 30
Faks: +41 22 552 41 39

secretariat@childrightsconnect.org
www.childrightsconnect.org

İkinci baskı- Child Rights Connect tarafından düzenlenmiş ve güncellenmiştir, Haziran 2020

Tasarım, düzenleme & illüstrasyonlar:
Shazeera Ahmad Zawawi

Birinci başkının Yazarı: Sam Dimmock
(Children's Rights Alliance for England, CRAE)
and
Proje sorumlusu: Lisa Myers (NGO Group for the
Convention on the Rights of the Child/ÇHS STK
Grubu)
Editör: Lisa Myers & Séverine Jacomy-Vité

Bu yayın aşağıdakiyle birlikte kullanılmalıdır:

ÇOCUKLARLA BİRLİKTE – ÇOCUKLAR İÇİN: ÇHS raporlamasında çocuklara eşlik eden sivil toplum kuruluşları için bir rehber, İkinci baskı, Child Rights Connect 2020.

© 2020 Child Rights Connect

Tüm hakları saklıdır. Kaynağa atıfta bulunulması kaydıyla bu yayında yer alan materyaller alıntılanabilir, yeniden basılabilir, çoğaltılabilir ya da tercüme edilebilir.

Bu rehberin resmi versiyonları Child Rights Connect tarafından İngilizce, Fransızca ve İspanyolca olarak hazırlanmıştır.

BU CEP REHBERİ BANA AİTTİR:

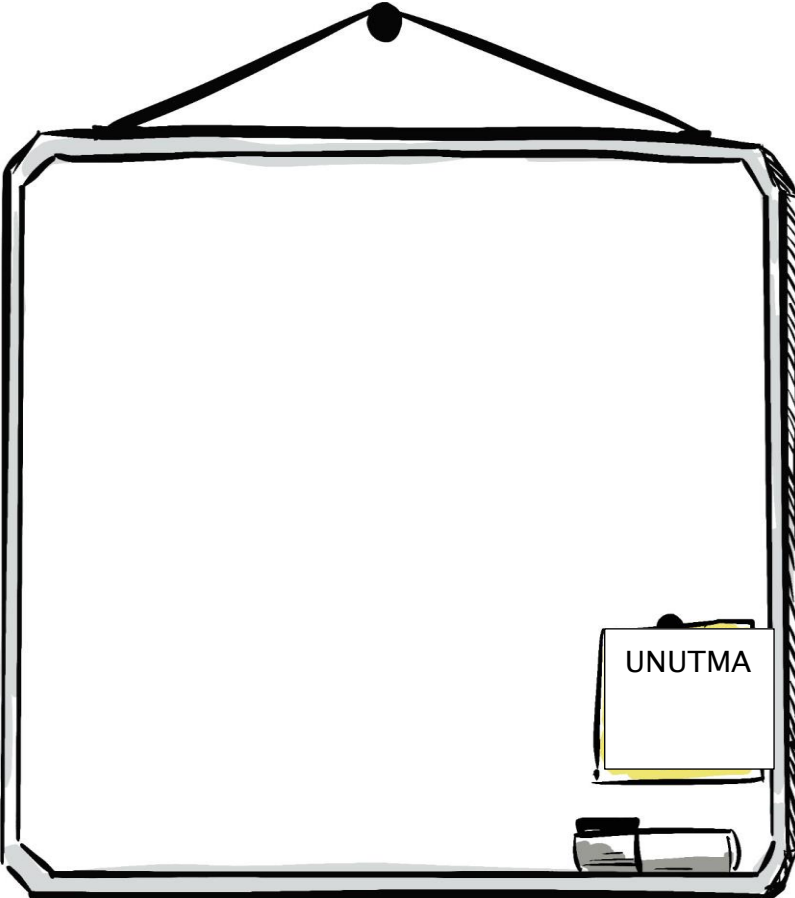
Soyadı:
Adı:
Adres:
E-posta adresi:
Blog, internet sayfası ya da sosyal medya hesabı:

ÜLKEMİN ÇHS OTURUMU
TARİHİ

ÇHS RAPORLAMASINA
DAİR EN GÜZEL
ANILARIM

ÇHS RAPORLAMASININ EN İYİ
SONUCU:

UNUTMA

NOTLARIM VE ÇİZİMLERİM:

BU CEP REHBERİNDE NELER VAR?

Herkese Teşekkürler!	11
BM Çocuk Hakları Komitesi Başkanı'ndan bir mesaj	12
TEMELLER	13
Çocuk Hakları Sözleşmesi nedir?	13
Çocuk Hakları Komitesi nedir?	16
Komite çocuklarla nasıl çalışır?	16
Raporlama ne demektir?	18
Çocuk Hakları Komitesi'ne kim rapor verebilir?	19
Raporlama döngüsü	19
KOMİTE'YE ÇOCUK HAKLARI KONUSUNDA RAPORLAMA YAPMAK İSTİYORUM – NE YAPMALIYIM?	27
Ülkenizin raporlama zamanı konusunda bilgi edinin	27
Komite'ye nasıl rapor vereceğinizi planlayın	30
Raporlamaya başka çocukları da dahil edin	31
ADIM ADIM ARAŞTIRMA REHBERİ	33
Adım 1: Komite'ye ne tür bir rapor göndermek istiyorsunuz?	33
Adım 2: Kiminle konuşmak istiyorsunuz?	33
Adım 3: Çocukların ne düşündüğünü nasıl öğrenirsiniz?	34
Adım 4: Araştırmanızı yapın	41
Adım 5: Bulgularınızı analiz edin	41
Adım 6: Raporunuzu yazın	42
Adım 7: Raporu tamamlayınca ne yapmalısınız?	46
İyi örnekler	46
ÇOCUK HAKLARI KOMİTESİ İLE BULUŞMA	48
Çocuk heyetleri	48
Cenevre'ye gidiş	50
Komite ile buluştuğunuzda ne olur?	51
Ön oturumda neler olur?	51
Çocuk toplantısında neler olur?	51
Komite benim dilimi konuşacak?	53
Komite'nin hükümetimle yaptığı oturumda neler olur?	56

RAPORTÖR ZİYARETİ	58
Raportör/Görev Gücü nedir?	58
Bir Raportör Ziyareti planlayın	58
SONUÇ GÖZLEMLERİ	59
Sonuç gözlemleri kime gönderilir?	59
Bunları birilerine göndermeli misiniz?	59
TAKİP	63
AKILDA TUTULMASI GEREKEN FAYDALI BİLGİLER	67
FAYDALI WEB SİTELERİ VE BAĞLANTILAR	68
EKLER	69
Ek 1: Çocuk Hakları Sözleşmesi – Çocuk Versiyonu	69
Ek 2: Çocuk haklarına ilişkin örnek anketler	72

HERKESE TEŞEKKÜRLER!

Bu rehberin ilk baskısı Bangladeş, Hong Kong, Kenya, Peru, Moldova Cumhuriyeti ve Galler'den, ülkelerinde çocuk haklarının ne kadar iyi uygulandığını denetleyen çocuklar ve yetişkinlerin yardımıyla hazırlandı. Bu yayının ve Çocuklarla Birlikte – Çocuklar İçin rehberinin hazırlanması amacıyla bir danışma grubu oluşturuldu. Danışma grubu, Komite ile bir araya gelen ve çocuk raporlarının hazırlanmasında farklı metodolojiler kullanan üyelerden meydana geliyordu. Grup, aynı zamanda çocuklar ve STK'lar için rehber ilkelere ilişkin tavsiyelerde bulundu, Komite üyelerine bilgi verdi. Proje üzerinde çalışmak için Londra ve Cenevre'de toplandı.

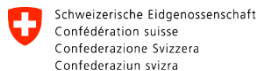
Çocuklar ve gençler: Cheney Cheng (Kids' Dream – Hong Kong), Daniela Gancear (Child Rights Information Centre/Çocuk Hakları Bilgi Merkezi – Moldova), Laila Garcia (MNNATSOP – Peru), Orlando Marcelo (MNNATSOP – Peru), Roseline Olang (Kenya Alliance for the Advancement of Children/ Çocukların Gelişimi için Kenya İttifakı – Kenya), Rakibul Hassan Raku (Child Brigade – Bangladeş) ve Ben Sawyer (Funky Dragon – Galler).

Yetişkinler: Darren Bird (Funky Dragon), Shamsul Alam Bokul ve Mahmudur Rahman (Save the Children Sweden–Bangladeş için Danimarka Ofisi), Enrique Jaramillo Garcia (MNNATSOP), Cezar Gavriiluc (Çocuk Hakları Bilgi Merkezi), Jane Mbugua (Çocukların Gelişimi için Kenya İttifakı), Angels Simon and Gina Solari (Save the Children Latin Amerika ve Karayipler için İsveç Ofisi) ve Billy Wong (Hong Kong Committee on Children's Rights/Çocuk Hakları Hong Kong Komitesi).

İkinci baskının güncellenmesine katkı veren kuruluşlar: Association ADO+/ADO+ Derneği – Tunus, Children's Rights Alliance for United Kingdom/İngiltere Çocuk Hakları İttifakı (CRAE), Çocuk Hakları Bilgi Merkezi (CRIC) – Moldova, Dutch National Youth Council/Hollanda Ulusal Gençlik Konseyi (NJR) – Hollanda, Hintalovon Child Rights Foundation/Hintalovon Çocuk Hakları Vakfı – Macaristan, International Child Rights Center/Uluslararası Çocuk Hakları Merkezi (InCRC), UNICEF Kore Komitesi ve ChildFund Korea – Kore Cumhuriyeti, Plateforme de la Société Civile pour l'Enfance / Çocuklar için Sivil Toplum Platformu – Madagaskar, Red Niña Niño – Guatemala.

Child Rights Connect, rehberliği ve geribildirimleri için Çocuk Hakları Komitesi ve Sekreteryası'na teşekkürlerini sunar. Plan International'dan Ton That Tuan, Raša Sekulović ve Silje Vold'a, UNICEF'ten Nicolette Moodie'ye ve bize finansman sağlayarak bu rehberin yayınlanmasını mümkün kılan aşağıdaki kurumlara da teşekkür eder:

BM ÇOCUK HAKLARI KOMİTESİ BAŞKANI'NDAN BİR MESAJ

© UNICEF Arjantin

Sn. Luis Ernesto PEDERNA REYNA

**BM Çocuk Hakları Komitesi Başkanı,
2019**

Çocuk Hakları Komitesi, 28 Eylül 2018'de, ilk kez bir günü insan hakları savunucusu olarak hareket eden çocukların tartışmalarına ayırdı. O günden beri, belgelerimizde çocuk insan hakları savunucuları ifadesini (1) kullanıyoruz, çünkü hakları için çalışmalar yaparken yerine getirdikleri görevin bu olduğunu anlıyoruz. Bu rehberin yeni baskısı ve güncellemesi, çocukların Komitemize alternatif rapor hazırlayıp sunmalarına yardımcı olmayı amaçlıyor. Bu sayede onların görüşlerini doğrudan dinleyebiliriz.

Bu tartışma gününde çocuklar bize "bizimle ilgili hiçbir şey bizsiz olmaz" dedi. İşte bu yüzden bu çalışma, çocukların sesinin Komite'ye ulaşması ve haklarının izlenmesinde baş rolde olmaları bakımından önem taşıyor.

30 yıllık deneyim; izleme, raporlama ve savunuculuk vasıtasıyla çocuk haklarının daha ileri düzeyde hayata geçirilmesi amacıyla çocuk insan hakları savunucularını güçlendirmenin en kuvvetli yollarından birinin, çocukların ÇHS Raporlamasına katılımı olduğunu göstermiştir.

TEMELLER

Bu rehber, çocuk hakları konusunda harekete geçmek ve "raporlama döngüsünün" farklı adımlarında bilgi sunarak BM Çocuk Hakları Komitesi (Komite) ile işbirliği yapmak isteyen çocukların liderliğindeki kuruluşlar ve çocuklar için hazırlanmıştır.

Başlamak için ihtiyacınız olan tüm bilgileri bu rehberde bulacaksınız. Ancak başlamadan önce, temel hususları bilmekte fayda var:

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ NEDİR?

Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) 1989 yılından bu yana yürürlükte olan, insan haklarına dair uluslararası bir antlaşmadır. Sözleşme, 18 yaşın altındaki çocukların haklarına yer verir. Hükümetleri, çocukların bu haklardan yararlanmalarını sağlamak için yaptıkları hakkında bilgi vermekle yükümlü kılar. Birleşmiş Milletler'e üye neredeyse tüm Devletler, ÇHS'yi uygulayacaklarını taahhüt etmişlerdir.

Child Rights Connect ve UNICEF, ÇHS'nin çocuk versiyonunu oluşturmuşlardır. Bu versiyona, rehberin sonunda yer alan Ek 1'den ve aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz:
<http://www.unicef.org/media/56661/file>

ÇHS'nin üç ihtiyari protokolü mevcuttur: Bunlardan biri savaş halindeki çocukların özel durumu (OPAC); diğeri fuhuş ya da pornografi yoluyla satılan ya da cinsel istismara uğrayan çocuklar (OPSC) hakkındadır. Sonucusu da çocukların kişisel durumlarıyla ilgili olarak Komite'ye şikâyetle bulunmalarına olanak tanır (OPIC).

BİLMENİZ GEREKEN BAZI KAVRAMLAR

ÇOCUK: 18 yaş altındaki kişilerdir.

YÜKSEK YARAR: İnsanların her zaman verdikleri kararların bir çocuk üzerindeki etkisini ve ÇHS'deki tüm hakları dikkate alarak bu kararın o çocuk için gerçekten en iyisi olup olmadığını düşünmeleri gerektiği anlamına gelir.

ÇOCUK OMBUDSMANI (ya da ÇOCUK KOMİSERİ): Görevi çocukların görüşlerini desteklemek ve haklarını korumak olan bağımsız bir kişidir. Kanunla görevlendirilirler ve yasal yetkilere sahiptirler.

CHILD RIGHTS CONNECT: STK'ların ve çocukların raporlama sürecinde yer almalarına yardımcı olan bir kuruluştur. Görevi, bu rehberde olduğu gibi, çocuk hakları konusunda BM'ye başarılı bir raporlama yapmak için ihtiyacınız olan tüm bilgileri size vermektir. Daha fazla bilgi için internet sitesini ziyaret edebilirsiniz: www.childrightsconnect.org

ÇOCUK İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI: Kendilerinin ve başkalarının haklarını savunmak için harekete geçen çocukları ifade eder.

ÇOCUK HAKLARI KOMİTESİ (kısaca KOMİTE): Hükümetlerin çocuk haklarına ne ölçüde riayet ettiğini ve koruduğunu denetleyen uluslararası 18 uzmandan oluşan bir gruptur.

SONUÇ GÖZLEMLERİ: Çocuk Hakları Komitesi tarafından incelemeye tabi tutulan hükümetlere yapılan tavsiyelerdir.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ (kısaca SÖZLEŞME ya da ÇHS): 18 yaşında altındaki tüm çocuklar için oluşturulan uluslararası bir insan hakları antlaşmasıdır. Çocuklara görüşlerini ifade etme hakkı da dahil olmak üzere ekonomik, sosyal, kültürel, medeni ve siyasi haklar tanır ve bunların ciddiye alınmasını sağlar.

UYGULAMA: Bir şeyi uygulamaya koymaktır.

ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI ANTLAŞMASI: Tüm insanların sahip olduğu haklar konusunda birçok ülke arasında yapılan bir anlaşmadır. İnsan Hakları, özgür olma hakkı, düşündüğünü söyleme hakkı ya da işkence görmeme hakkı gibi bütün insanların sahip olması gereken ancak bunlardan gerçekte faydalanamadıkları temel hususlardır.

BİLMENİZ GEREKEN BAZI KAVRAMLAR

İZLEME: Bir şeyin ne kadar başarılı olduğunu görmek için ilerlemeyi izlemek veya bir şeyin düzgün yapılıp yapılmadığını kontrol etmektir.

STK: Hükümetin parçası olmayan bir hayır kurumu ya da başka türden hükümet dışı bir kuruluştur.

ULUSAL İNSAN HAKLARI KURUMLARI (UIHK): Ülke içinde insan haklarını koruyan ve destekleyen bağımsız kurumlardır.

İNSAN HAKLARI YÜKSEK KOMİSERLİĞİ OFİSİ (OHCHR): Herkes için insan haklarını desteklemek, izlemek ve korumak için çalışan BM kuruluşudur. Burada görev yapanlar, Çocuk Hakları Komitesi için tüm düzenlemeleri yapar, incelemeler için zaman çizelgesini belirler, raporlarını ve tavsiyelerini bir araya getirir. Komite üyeleri sadece oturum için Cenevre'ye gelirler.

İHTİYARİ PROTOKOL: Hükümetlerin kabul edip etmeme kararı verebilecekleri, bir Sözleşmeye eklenen yeni bir antlaşmadır. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin üç İhtiyari Protokolü vardır.

ÖN OTURUM: Çocuk Hakları Komitesi'nin, ülkelerinde çocuk haklarının durumu ile ilgili görüşmek üzere STK'lar, UIHK'lar, Ombudsman, BM kuruluşları ve çocuklarla Cenevre'de bir araya geldiği 1 haftalık dönemdir.

ONAY: Bir ülkenin, Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi uluslararası bir antlaşmayı uygulamayı taahhüt etmesi durumudur.

OTURUM: Çocuk Hakları Komitesi'nin hükümetlerle görüşmek ve tavsiyelerde bulunmak için Cenevre'de bir araya geldiği 3 haftalık dönemdir.

TARAF DEVLET: Taraf Devlet, hükümeti Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi belli bir antlaşmayı onaylamış ülkedir.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (BM): Birleşmiş Milletler, 1945 yılında uluslararası barışı ve güvenliği muhafaza etmek, ülkeler arasındaki dostluğu geliştirmek, uluslararası sorunların çözümüne yardımcı olmak, insan haklarına uyumu desteklemek ve bir arada çalışmalarını için ülkeleri teşvik etmek amacıyla kurulmuştur.

ÇOCUK HAKLARI KOMİTESİ NEDİR?

Çocuk Hakları Komitesi, çocuklar hakkında oldukça bilgi sahibi ve dünyanın farklı yerlerinden seçilmiş 18 kişiden oluşan bir gruptur. Komitenin internet sayfasında yer alan "Komite üyeliği hakkında çocuk dostu bilgiler" başlığı altında uzman profillerini görebilirsiniz:

<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/Membership.aspx>

Bir hükümet ÇHS'yi izlemeyi kabul ettikten (onayladıktan) sonra, "Taraf Devlet" olur ve Komite üyeleri, hükümetin Sözleşme'ye uymak için elinden geleni yapıp yapmadığını kontrol eder.

Her hükümet, ÇHS'yi onayladıktan 2 yıl sonra Komite'ye ilk raporunu göndermek zorundadır. Ardından her 5 yılda bir rapor göndermelidir.

Komite, ülkelerin durumlarını incelemek için yılda 3 kez toplanır.

Komite bir ülkeyi hiçbir şey yapmaya zorlayamaz ancak güçlü tavsiyeler ve eleştiriler sunarak herkesin bundan haberdar olmasını sağlar.

Komite'nin çalışmaları hakkında daha fazla bilgi edinmek için bu videoyu izleyebilirsiniz:

<https://www.youtube.com/watch?v=48OLwCbCC5s#action=share>

KOMİTE ÇOCUKLARLA NASIL ÇALIŞIR?

Komite çocukların ÇHS raporlamasına katılımına özel rehber ilkeler geliştirmiştir. Bunlara çalışma yöntemi adı verilir:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/66/2&Lang=en

Komite, çocukların katılımına rehberlik etmek amacıyla 9 ilke belirlemiştir. Buna göre katılım aşağıdaki özellikleri taşımalıdır:

- ✓ **Şeffaf ve Bilgilendirici:** Çocuklar katılımları, görüşlerini ifade etme ve görüşlerine göre hareket etme haklarıyla ilgili bilgilere erişebilmelidir.
- ✓ **Gönüllü:** Katılım, çocukların seçimidir ve çocuklar herhangi bir noktada katılmama kararı alabilirler.
- ✓ **Saygılı:** Yetişkinler, çocukların görüşlerine ve fikirlerine saygı duymalıdır. Fikirlerini ve faaliyetlerini sunabilmeleri için çocuklara fırsat tanınmalıdır.
- ✓ **İlgili:** Faaliyetler ilgi çekici olmalı ve çocuklara uyarlanmalıdır. Çocukların kendileri için önemli olan konuları dile getirebilecekleri alan yaratılmalıdır.
- ✓ **Çocuk dostu ortam:** Rahat ve samimi ortamlarda, tüm çocukların faaliyetlere katılmaktan mutluluk olmaları için hazırlıklar yapılmalıdır.
- ✓ **Kapsayıcı:** Faaliyetler, engelli çocuklar da dahil olmak üzere tüm topluluklardan ve geçmişten katılımı olanaklı kılabilmek için tüm çocuklara eşit şekilde açık olmalıdır.
- ✓ **Eğitimle destekleme:** Yetişkinler farklı faaliyetlere hazırlıklı olmalıdır. Bu sayede bütün çocuklar desteklendiklerini ve seslerini duyurduklarını hissederler.
- ✓ **Güvenli ve riske duyarlı:** Yetişkinler, çocukların güvende olduğundan ve kendilerini güvende hissetmediklerinde kiminle konuşacaklarını bildiklerinden emin olmalıdır.
- ✓ **Hesap Verebilir/Takip:** Çocuklar, görüşlerinin yetişkinler tarafından nasıl uygulamaya geçirildiği konusunda geribildirim almalı ve katıldıkları faaliyetlerin sonuçları hakkında fikir bildirme şansına sahip olmalıdır.

Raporlama ne demektir?

“Raporlama süreci”, Komite’nin ülkelerin performansını kontrol edebilmesi için yürütülür. Bu süreç, her ülkenin bir rapor yazdığı ve bunu başkalarından gelen bilgilerle birlikte inceleyerek sorular soran Komite’ye gönderdiği bir döngüdür. Komite, vardığı sonuçları ve tavsiyelerini, durumu iyileştirmek için ülkesine dönen ve birkaç yıl sonra tekrar raporlama yapacak olan ülke hükümetine verir.

Komite, çocukları, hükümetlerin raporları da dahil raporlama sürecinin her aşamasına katılmaya teşvik eder.

Raporlama süreci aynı zamanda politikacı, gazeteci ve öğretmen gibi kişilerin, ülkenizde yaşayan çocukların durumuyla ilgilenmesini ve durumun farkında olmasını sağlamak için bir fırsattır.

Çocuk Hakları Komitesi’ne kim rapor verebilir?

Komite hükümetle bir araya gelmeden önce farklı kişiler ve gruplar Komite’ye rapor gönderebilir.

Genellikle çocuklar, STK’lar, UNICEF ve BM kuruluşları, UIHK’lar ve ilgili ülkeden Ombudsmanlar, hükümetin çocuk haklarına ne düzeyde riayet ettiği ve bu hakları koruyup korumadığına dair düşüncelerini aktardıkları raporlar gönderir. Durumu iyi bilenler bireysel olarak bile raporlar gönderebilir.

Raporlama yapan çocukların çoğu, ülkelerinde bir STK’dan yardım almaktadır. Child Rights Connect, ülkenizde hangi kuruluştan destek alabileceğinizi size söyleyebilir.

Komiteye rapor vermek, hükümetinizin haklarınızı ne kadar iyi koruduğunu veya korumadığını dünyaya göstermek için bir şanstır. Bu sayede, Komite’nin ülkenizde çocuk olmanın gerçekte nasıl bir şey olduğunu anlamasına yardımcı olacaksınız.

RAPORLAMA DÖNGÜSÜ

Komite, bir ülkede çocukların durumuna ilişkin birçok bilgi edindikten aldıktan sonra Cenevre'de (İsviçre) toplantılar düzenler. Bu toplantıların amacı raporları yazanları dinlemek ve hükümetlerle bir araya gelmektir.

Adımların biraz farklı olduğu iki raporlama döngüsü vardır: Standart raporlama döngüsü ve basitleştirilmiş raporlama döngüsü.

STANDART RAPORLAMA DÖNGÜSÜ

Döngü, hükümetin raporunu Komite'ye göndermesiyle başlar. Çocuklar, STK'lar, Ombudsmanlar ve UIHK'lar raporlarını Komite'ye gönderebilir. Üç ay sonra Komite Cenevre'de bir ön oturum düzenler. Bu, Komite'nin STK'lar, UNICEF, Ombudsmanlar, UIHK'lar ve çocuklarla bir araya gelerek hükümetin çocuk haklarını uygulamaya koymak amacıyla yaptıklarını ve çocukların durumunu iyileştirmek için neler yapılabileceğini görüştüğü özel bir toplantıdır. Komite ayrıca çocukları doğrudan ve özel olarak dinlemek için ayrı bir çocuk toplantısı düzenleyebilir.

Ön oturumun ardından Komite, hükümete daha fazla bilgi edinmek istediği hususların bir listesini gönderir. Buna konular listesi denir. Hükümetin buna yazılı yanıt vermesi gerekir. Bunlara yazılı yanıtlar denir.

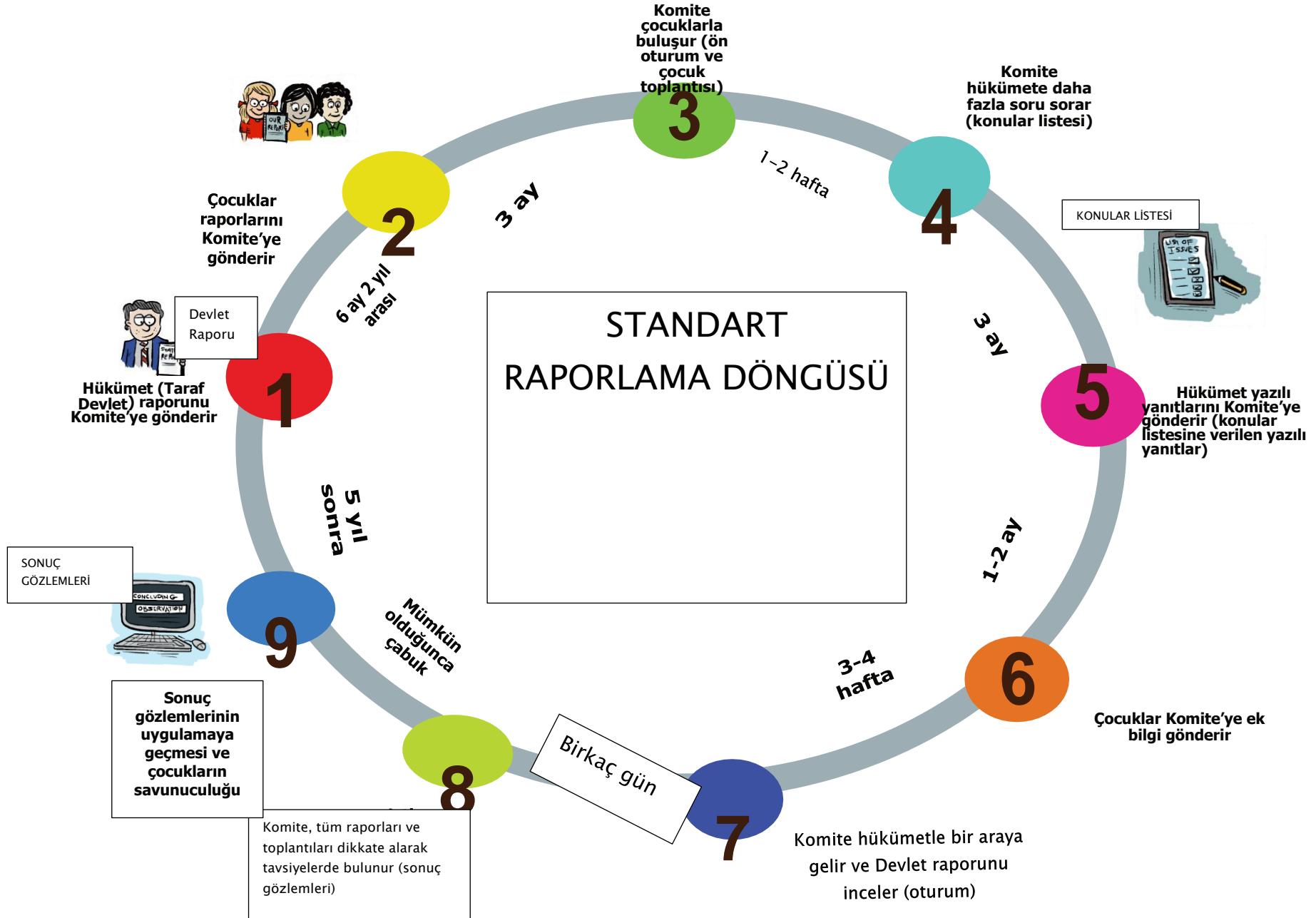
Çocuklar, STK'lar, Ombudsmanlar ve UIHK'lar bu noktada Komite'ye yeni ya da güncellenmiş bilgiler gönderebilir.

Üç ay sonra hükümet yetkilileri Komite'nin resmi incelemesi için Cenevre'ye gider. Bu, halka açık bir toplantıdır, yani çocuklar dahil herkes katılabilir ya da çevrimiçi olarak izleyebilir. Toplantıda hükümet, çocuk hakları konusundaki siciline ilişkin sorulara tabi tutulur.

Hükümetle yaptığı toplantıdan birkaç hafta sonra Komite, sonuç gözlemleri olarak bilinen tavsiyelerini yayımlar. Sonuç gözlemlerinde hükümetin neyi iyi yaptığı, çocuk haklarını korumak için nerede yetersiz kaldığı ve durumu iyileştirmek için neler yapması gerektiği yer alır.

BASİTLEŞTİRİLMİŞ RAPORLAMA DÖNGÜSÜ

Döngü, hükümetin Komite'nin basitleştirilmiş raporlama döngüsü kapsamında incelemeye tabi tutulma davetini kabul etmesiyle başlar. Hükümet daveti kabul etmezse, gözden geçirme standart raporlama döngüsü kapsamında yapılacaktır.

Çocuklar, STK'lar, Ombudsmanlar ve UIHK'lar, Komite'ye raporlarını gönderebilirler. Üç ay sonra Komite, hükümete daha fazla bilgi edinmek istediği hususların bir listesini gönderir. Buna raporlama öncesi konular listesi denir.

Hükümetin bir yıl sonra buna yazılı yanıt vermesi gerekir. Bu da Devlet raporudur.

Çocuklar, STK'lar, Ombudsmanlar ve UIHK'lar Komite'ye daha fazla bilgi gönderebilir. Bir ay sonra hükümet Cenevre'de ön oturuma katılır. Bu, Komite'nin STK'lar, UNICEF, Ombudsmanlar, UIHK'lar ve çocuklarla bir araya gelerek hükümetin çocuk haklarını uygulamaya koymak için yaptıklarını ve çocukların durumunu iyileştirmek için neler yapılabileceğini görüştüğü özel bir toplantıdır. Komite ayrıca çocukları doğrudan ve özel olarak dinlemek için ayrı bir çocuk toplantısı düzenleyebilir.

Üç ay sonra hükümet yetkilileri Komite'nin resmi incelemesi için Cenevre'ye gider. Bu, halka açık bir toplantıdır, yani çocuklar dahil herkes katılabilir ya da çevrimiçi olarak izleyebilir. Toplantıda hükümet, çocuk hakları konusundaki siciline ilişkin sorulara tabi tutulur.

Hükümetle yaptığı toplantıdan birkaç hafta sonra Komite, sonuç gözlemleri olarak bilinen tavsiyelerini yayımlar. Sonuç gözlemlerinde hükümetin neyi iyi yaptığı, çocuk haklarını korumak için nerede yetersiz kaldığı ve durumu iyileştirmek için neler yapması gerektiği yer alır.

VAKA ÇALIŞMASI: Basitleştirilmiş Raporlama Döngüsüne ilk katılım, Hollanda, 2019

Hollanda'da gençlerin liderlik ettiği bir kuruluş olan Hollanda Ulusal Gençlik Konseyi (Dutch National Youth Council –NJR), basitleştirilmiş raporlama döngüsüne ilk kez katıldı. NJR, Ulusal STK raporuna katkıda bulunmanın yanı sıra, Komite'ye Raporlama Öncesi Konular Listesi için de kendi raporunu gönderdi.

NJR üyelerine bir anket dağıtıldı ve anket, Hollanda'daki okullarla da paylaşıldı. Toplam 638 çocuk anketi doldurdu. Buna ek olarak, savunmasız durumdaki 48 çocuk, mülakatlar (bireysel, ikili ve grup tartışmaları), odak gruplar ve eğitim oturumları üzerinden Hollanda'daki çocuk hakları meseleleri hakkındaki görüşlerini paylaştı.

Mülakatlarda ve ankette ortaya çıkan konular raporda özetlendi. Bu nedenle raporun odak noktasında çocuklar için temel konular yer aldı. Sözleşme'deki tüm haklar rapor kapsamında değildi. Her konu, durumu çocukların deneyimlerine göre tarif ediyordu. Her birinin sonunda ise hükümete bir soru soruluyordu.

Ulusal STK raporunun koordinasyonunu yürüten Hollanda Çocuk Hakları Kolektifi (Dutch Children's Rights Collective) ile yakın işbirliği, basitleştirilmiş raporlama döngüsüne ilk katılımı çok önemli bir rol oynadı.

Hollanda Ulusal Gençlik Konseyi (NJR)

UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

WHAT ARE HUMAN RIGHTS? DONATE

HOME ABOUT US ISSUES HUMAN RIGHTS BY COUNTRY WHERE WE WORK HUMAN RIGHTS BODIES NEWS AND EVENTS PUBLICATIONS AND RESOURCES

English > Human Rights Bodies > CRC

COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD

The Committee on the Rights of the Child (CRC) is the body of 18 Independent experts that monitors implementation of the Convention on the Rights of the Child by its State parties. It also monitors implementation of two Optional Protocols to the Convention, on involvement of children in armed conflict and on sale of children, child prostitution and child pornography. On 19 December 2011, the UN General Assembly approved a third Optional Protocol on a communications procedure, which will allow individual children to submit complaints regarding specific violations of their rights under the Convention and its first two optional protocols. The Protocol entered into force in April 2014.

More about the Committee on the Rights of the Child...

Ratification of the Convention on the Rights of the Child

Click on the image to access the interactive map
See the map on ratifications (PDF) of the Convention on the Rights of the Child, or its three Optional Protocols: on the involvement of children in armed conflict; on the sale of children, child prostitution and child pornography; and on a communications procedure

30 YEARS CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD

Country-specific information

Select a country GO

Meetings and deadlines

Sessions

Calendar of country reviews by treaty bodies

Deadlines for the submission of documentation

Search

Treaty body database

Universal human rights index

Publication

Fact Sheet No.10

18 Candies: The Convention on the Rights of the Child Reaches Majority

Useful links

Special Rapporteur on sale of children

UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

WHAT ARE HUMAN RIGHTS? DONATE

HOME ABOUT US ISSUES HUMAN RIGHTS BY COUNTRY WHERE WE WORK HUMAN RIGHTS BODIES NEWS AND EVENTS PUBLICATIONS AND RESOURCES

English > Human Rights Bodies > CRC

COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD

The Committee on the Rights of the Child (CRC) is the body of 18 Independent experts that monitors implementation of the Convention on the Rights of the Child by its State parties. It also monitors implementation of two Optional Protocols to the Convention, on involvement of children in armed conflict and on sale of children, child prostitution and child pornography. On 19 December 2011, the UN General Assembly approved a third Optional Protocol on a communications procedure, which will allow individual children to submit complaints regarding specific violations of their rights under the Convention and its first two optional protocols. The Protocol entered into force in April 2014.

More about the Committee on the Rights of the Child...

Ratification of the Convention on the Rights of the Child

Click on the image to access the interactive map
See the map on ratifications (PDF) of the Convention on the Rights of the Child, or its three Optional Protocols: on the involvement of children in armed conflict; on the sale of children, child prostitution and child pornography; and on a communications procedure

30 YEARS CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD

Country-specific information

Select a country GO

Meetings and deadlines

Sessions

Calendar of country reviews by treaty bodies

Deadlines for the submission of documentation

Search

Treaty body database

Universal human rights index

Publication

Fact Sheet No.10

18 Candies: The Convention on the Rights of the Child Reaches Majority

Useful links

Special Rapporteur on sale of children

UN Treaty Body Database

Sessions for CRC - Convention on the Rights of the Child

Note: Schedules are subject to change without notice.

Session No.	Start Date	End Date	States
82	17 May 2021	04 Jun 2021	STATES PARTICIPATING: Canada, Iceland, Kuwait, Luxembourg, Philippines, Ukraine, Viet Nam
83 (Pre-Sessional Working Day)	08 Feb 2022	12 Feb 2022	STATES PARTICIPATING: Austria, Bangladesh, China, Plurinational State of, Germany, North Macedonia, South Sudan, Uzbekistan LIST OF STATES READY TO REPORTING: Argentina, China, South Africa, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
85	18 Jun 2024	07 Feb 2025	STATES PARTICIPATING: Cuba, Oman, Oman, Oman, Madagascar, Poland, Somalia
87 (Pre-Sessional Working Day)	08 Sep 2023	10 Oct 2023	STATES PARTICIPATING: Canada, Iceland, Kuwait, Philippines, Ukraine, Viet Nam LIST OF STATES READY TO REPORTING: Viet Nam
85	07 Sep 2023	20 Sep 2023	STATES PARTICIPATING: Afghanistan, Cambodia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Tunisia
86 (Pre-Sessional Working Day)	08 Jun 2023	01 Jul 2023	LIST OF STATES READY TO REPORTING: Malaysia, Viet Nam, Sweden
88	02 Mar 2025	08 Mar 2025	STATES PARTICIPATING: Cook Islands, Morocco (Moroccan States of), Tuvalu
89 (Pre-Sessional Working Day)	15 Feb 2022	16 Feb 2022	STATES PARTICIPATING: Cuba, Oman, Oman, Oman, Madagascar, Somalia LIST OF STATES READY TO REPORTING: Cuba, Somalia, Tunisia
83	20 Jan 2022	07 Feb 2022	STATES PARTICIPATING: Austria, Belgium, China, New Zealand, Paraguay, Rwanda, State of Palestine INDIVIDUAL COMMUNICATIONS RECEIVED: Denmark, Finland, Georgia, Germany, Hungary, Portugal, Spain

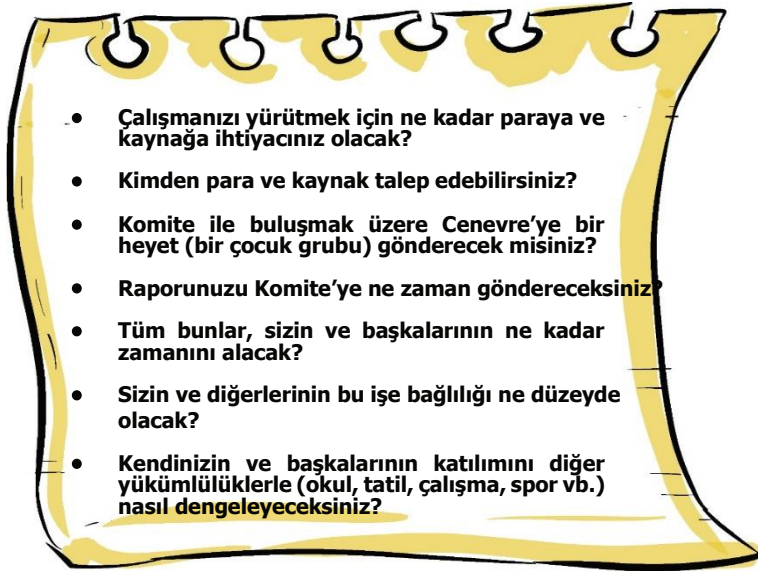
Komite'nin inceleme tarihleri değişebilir. Bu nedenle internet sitesini düzenli olarak kontrol edin ve Child Rights Connect ya da ülkenizdeki kuruluşlarla iletişim kurun.

- Komite'nin çocuk katılımına ilişkin çalışma yöntemlerini okuyun. Bu raporlama sürecinin bütün adımlarında size rehberlik edecektir.
- Komite'ye hangi çocuk hakları meselelerinden bahsedeceğinize nasıl karar vereceksiniz?
- Komite'ye hangi türde bilgi göndermek istiyorsunuz (Örneğin, istatistikler, rakamlar, tanıklıklar, devlet politikasının gözden geçirilmesi)?
- ÇHS raporlaması ile neyi değiştirmeyi ve başarmayı umuyorsunuz?
- Bu bilgileri nasıl toplayacaksınız?
- Çocukların katkılarını nasıl alacaksınız?
- Sürece dahil edilmesi gereken özel çocuk grupları var mı (engelli çocuklar, çalışan çocuklar, bakım alan çocuklar vb.)?
- Daha etkili olmak için çalışmalarınıza başka hangi kuruluşları dahil etmelisiniz (devlet memurları, milletvekilleri, STK'lar, okullar ya da gazeteciler)?
- Nasıl bir yardıma ihtiyacınız var (eğitim, bilgi, tercüme, toplantı düzenleme, seyahat ödemeleri vb.)?
- Ülkenizde, insanların çocuk hakları ve raporlama süreci hakkında bilgi sahibi olması için ne yapabilirsiniz?

Komite'ye nasıl rapor vereceğinizi planlayın

Ne yapacağınızı ve bunu ne zaman yapacağınızı planlamanız gerekir. Üzerine düşünmeniz gereken bazı hususlar şunlardır:

İpucu: Raporlama uzun zaman alır ve yapılacak çok şey vardır. Bu yüzden her şeyi aynı anda yapmaya çalışmayın! En iyisi, her seferinde bir adım atmaktır.

Raporlamaya başka çocukları da dahil edin

Kimler dahil edilmeli?

Olabildiğinize çok çocuğu sürece dahil edin ki Komite farklı yaş ve geçmişten çocukların görüşlerini dinleyebilsin.

Zor koşullarda yaşayan çocuklarla konuşmak önemlidir. Çocuklar, bu sayede Komite'ye yaşantıları hakkında bilgi verebilirler.

Bakım alan çocukları (yetimhaneler, bakım evleri), mülteci çocukları, Roman ve gezgin çocukları, cezaevindeki çocukları, engelli çocukları, sokakta yaşayan çocukları, çalışan çocukları ya da yerli çocukları da sürece dahil edin.

İpucu: Hangi çocuk gruplarının genellikle tüm haklarından yararlanamadığını, onlarla nasıl iletişime geçip birlikte çalışabileceğinizi düşünün.

Bütün çocukların sürece dahil olması için ne yapmalı?

Çocuklara hakları ve raporlama süreci hakkında bilgi vermek iyi bir yoldur. Bu, okullar, STK'lar, çocukların liderliğindeki kuruluşlar, çocuk yurtları, hastaneler, gençlik kulüpleri ve yerel meclisler aracılığıyla yapılabilir. İnternet sayfanız veya bloğunuz ya da Facebook veya başka bir sosyal medya hesabı üzerinden çevrimiçi olarak da bilgilendirme sağlanabilir.

Daha önce raporlama sürecinde yer almış olan çocuklar, okul, aile ve iş sorumlulukları nedeniyle zorlandıklarını aktarmışlardır.

Bazıları da yaşlarının küçük olması, engelleri, evsiz ya da cezaevinde olmaları nedeniyle katılımın zor olduğunu belirtmiştir. Ne kadar zaman ayırmaları gerektiğine veya kim olduklarına bakılmaksızın, sürece katılımları için her gruba uyarlanmış faaliyetler önermeye çalışın.

Toplumunuzda ya da ülkenizde katılımı nasıl teşvik etmek istersiniz?

VAKA ÇALIŞMASI: Savunmasız durumlardaki çocukların seslerini duyurmasını sağlamak, Madagaskar, 2019

İlk kez ve UNICEF'in önemli desteğiyle PFSC, Madagaskar'daki çocuk hakları koalisyonu ile birlikte raporlama döngüsüne dahil olmaları için çocukları cesaretlendirdi. 15 farklı bölgeden yaşları 6 ile 18 arasında değişen toplam 1.197 çocuk (597 erkek, 601 kız) istişare sürecine katıldılar. Bazısı zor olan yaşam koşullarına göre çocuklar 10 tematik gruba ayrıldı: Okul çocukları, yasa ihlaliyle suçlanan çocuklar, ebeveynleri olmayan çocuklar, engelli çocuklar, sokakta yaşayan çocuklar, cinsel istismar ya da sömürü mağduru çocuklar, kız ve erkek çocuklar, ikiz çocuklar, çalışan çocuklar ile çocukların beslenme ve içme suyuna erişimi.

Çocukların kendilerini ifade edebilmeleri ve önemli gördükleri konuları tartışabilmeleri amacıyla her tema için bir anket oluşturuldu. Çocukların görüşlerini tam olarak yansıtmak için de her yanıt, yetişkin yorumu olmaksızın yazıya döküldü.

Belli başlı ve daha hassas durumları tartışmak üzere gerçekleştirilen 105 odak grubu ve çocuklarla bireysel görüşme yoluyla veri toplandı.

Çocuklar için Sivil Toplum Platformu (PFSC)

ADIM ADIM ARAŞTIRMA REHBERİ

Adım 1: Komite'ye ne tür bir rapor göndermek istiyorsunuz?

Çocuklar Komite'ye istediklerini sunabilirler: Raporlar, filmler, çalışmalar, fotoğraflar, çizimler vb. Çocuklar, bilgileri kendilerinin mi hazırlayıp sunacaklarına yoksa yetişkinlerle işbirliği yapıp onların hazırladığı raporlara bilgi mi sağlayacaklarına kendileri karar verebilirler.

Komite'ye daha önce bilgi gönderen çocuklar, çok farklı yaklaşımlar benimsemişlerdir. Bazı raporlar ülkelerinde çocuk haklarının genel durumuna odaklanmıştır. Bazı raporlarda ise belli bir çocuk grubuna ya da okullar veya çocuk yurtları gibi yerlerde haklara riayet edilip edilmediğine odaklanılmıştır.

Bu noktada, ne tür bir rapor hazırlamak istediğinizi belirlemeye çalışın. Bu sayede size yardımcı olabilecek diğer kişilere ve yetişkinlere istediğiniz rapor türünü açıklayabilirsiniz.

İpucu: Size yardım edecek yetişkinlerin Çocuklarla Birlikte - Çocuklar için rehberimize göz atmaları iyi olacaktır.

Adım 2: Kiminle konuşmak istiyorsunuz?

Mümkün olduğunca fazla çocukla konuşmak isteyebilir ya da sadece hakları sık sık ihlal edilen çocuk gruplarıyla konuşmayı tercih edebilirsiniz. Belki de yalnızca belli bir yaş grubu veya sınıftan (okul) ya da belli bir dine mensup çocuklarla konuşmak isteyebilirsiniz.

İlk 5 Hedefinizi sıralayın:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

KONTROL
LİSTESİ

Her durumda, hedef grup/gruplarınızın mensubu olan tüm çocuklarla konuşmanız muhtemelen zor olacaktır. Bu nedenle "temsili örnek" kullanmayı deneyebilirsiniz. Eğer bir grupta kız çocuklar kadar erkek çocukların olduğunu biliyorsanız, aynı sayıda erkek ve kız çocukla görüşün (aynı yaş, din, etnik köken ya da sosyal geçmiş vb.).

Çok zorlu durumları ele almak için örneğin, cinsel şiddet mağdurları ya da cezaevleri gibi halen zarar görebilecek koşullarda yaşayan çocuklar hakkında yeni bilgiler toplamak yerine, öncelikle mevcut bilgilere bakabilir (şikâyetler, STK raporları, çocuk yardım hattından edinilen bilgiler vb.) ve bunları çocuk araştırmacılar grubunda tartışabilirsiniz. Öte yandan, çocukların liderliğinde yürütülen anketler bazen yetişkinlerin liderliğinde yürütülen araştırmaların yansıtamayacağı olgular ve/veya algılar hakkında bilgi edinmeye izin verir. Dolayısıyla zorlu gruplar ya da konulardan kaçınmamalısınız. Ancak bunu planlamada çok dikkatli davranmalı ve bunu nasıl yapılacağını bilen yetişkinlerden yardım istemelisiniz. Child Rights Connect'in Çocuklarla Birlikte - Çocuklar için rehberinde, yetişkinlerin bu amaçla kullanabileceği "çocuk hakları araştırma projesi için risk değerlendirme tablosu"nu bulabilirsiniz.

Adım 3: Çocukların ne düşündüğünü nasıl öğrenirsiniz?

Bunun çok farklı yolları vardır. Örneğin, şunları yapabilirsiniz:

- Çocukların kendilerini etkileyen konular hakkında konuşabilecekleri tartışma günleri düzenleyin.
- Daha fazla öğrenmeniz gerektiğini düşünüyorsanız, bu faaliyetler için gerekli bilgi ve becerileri edinmek amacıyla eğitim talep edin.
- İnternet kullanabiliyorsanız, ülkenizin her yerinden çocukların görüşlerini almak için anketler yapın ("çevrimiçi anket").
- Hakları ve onları korumak için yapılması gerekenler hakkında ayrıntılı olarak konuşmak için çocuklardan oluşan küçük gruplarla görüşmeler yapın.
- Hassas ya da zorlu durumlarda (örneğin, istismara uğramış çocuklar, cezaevinde bulunan çocuklar, zihinsel sorunları olan çocuklar) birebir görüşmeler gerçekleştirin.
- Ulusal bir çağrı yaparak çocuklardan haklarına nerede ve hangi durumlarda riayet edilmediğine dair örnekler göndermelerini isteyin.

- Yapılmış araştırmalara bakın - bunu Komite için hazırladığınız raporda kullanabilirsiniz.
- Faaliyetlerin organizasyonuna okulunuzu, kuruluşunuzu, spor kulübünüzü de dahil edin. Bu şekilde hiç tanımadığınız çocuklara da ulaşabilirsiniz.

Bunların bazılarını ya da hepsini yapabilirsiniz. Ayrıca, ülkenizdeki çocuklar için neyin en iyisi olacağına dair başka fikirleriniz de olabilir!

Ülkenizdeki çocuklar için en iyi sonucu verecek diğer fikirleri listeleyin:

Ülkenizdeki çocuklar için en iyi sonucu verecek diğer fikirleri listeleyin:

Nihayetinde çocukların haklarına ilişkin görüşlerini nasıl alacağınızı kararlaştırırsanız da üzerine düşünmeniz gereken belli başlı hususlar vardır:

Hangi soruları ve bu soruları nasıl soracağınıza karar verin.

Seçtiğiniz yöntem, hangi çocuklarla konuşmak istediğinize, ne kadar zamanınız ve araştırmanızı yapmak için ne kadar paranız olduğuna bağlıdır. Yönteminizin, hakları ve bunların nasıl gerçekleştirildiğini ya da gerçekleştirilmediğini keşfetmenize yardım ettiğinden emin olun ve en önemli konulara öncelik verin.

Seçtiğiniz yöntemle uyumlu sorular oluşturmak iyidir. "Kapalı uçlu" soruların (evet/hayır), "çoktan seçmeli" soruların (testte olduğu gibi) veya derecelendirmelerin (1'den 5'e ya da "çok önemli"den "hiç önemli değil"e) kullanımının kolay olduğunu unutmamalısınız. Çok zaman almazlar ve değerlendirilmesi kolay yanıtlar sağlarlar. Ancak ihtiyaç duyabileceğiniz ayrıntıları vermezler. "Açık uçlu" sorular (insanların evet veya hayır dışında bir cevap vermesini sağlamak), cevap veren kişiye zaman tanır (sözlü veya yazılı olarak) ama sonrasında size daha fazla iş düşer. Ancak, örneğin bir mülakatta karşınızdakinin söylemek istediğini gerçekten anlamak için çok elverişli olabilir. Genel olarak araştırmacılar açık ve kapalı uçlu soruları birlikte kullanır:

Soru Türü	Örnek	Bu tür soruları sormak istiyor musunuz? EVET/ HAYIR/ NEDEN?
Kapalı uçlu anket sorusu	<i>Çocuk haklarından haberdar mısınız? Evet / Hayır</i>	
Çoktan seçmeli / Derecelendirme sorusu	<i>Okulunuzdaki yemekler ne kadar sağlıklı? 1 ile 5 arasında değerlendirme (1 = çok sağlıksız 5 = çok sağlıklı)</i>	
Açık uçlu anket sorusu	<i>Polisin çocuklara davranışı hakkında ne düşünüyorsunuz? Görüş, mümkünse bazı örnekler sağlar</i>	
Kesin açık uçlu mülakat sorusu	<i>Okulunuzdaki çocuklar karar mekanizmasına nasıl dahil oluyor? Gerçekler hakkında bilgi sağlar</i>	
Geniş açık uçlu mülakat sorusu	<i>Haklarınıza ne kadar riayet ediliyor? Kişisel deneyime dair bilgi sağlar</i>	
Grup tartışmasına açık bir soru	<i>Toplumunuzda çocuk haklarına ne kadar riayet ediliyor? Farklı görüşler sağlayabilir</i>	

VAKA ÇALIŞMASI: Çocukların ne düşündüğünü öğrenmek

Çocukların liderliğinde yürütülen alternatif rapor için konuların seçimi, Moldova, 20

ÇHS raporlaması için oluşturulan 25 kişilik çekirdek grup, çocukların liderliğinde hazırlanan alternatif raporun konularını seçmek üzere bir süreç yürüttü. Grup, çok basit bir anketle Moldova'dan yaklaşık 500 çocukla istişarelerde bulunarak onların temel endişelerini bir araya getirdi.

Çekirdek grup benzer endişeleri kümelendirdi ve onları Sözleşme'nin ilgili çocuk hakları ile ilişkilendirdi. Bunu da Sözleşme'nin ulusal dildeki çocuk dostu versiyonunu kullanarak yaptı.

Bu süreç, çocukların kendi haklarının ne anlama geldiğini ve hükümetlerinin sorumluluklarını anlamalarına yardımcı oldu. Çocuklar ayrıca Komite'nin Moldova hükümetine gönderdiği son tavsiyeleri de okudu ve sonra bunları görüşülen çocukların gündeme getirdiği endişeleri tartışmak amacıyla kullandılar.

CRIC'nin kolaylaştırıcılığını üstlendiği süreç, çekirdek grubu oluşturan çocuklara alternatif rapor kapsamındaki konuların önceliklendirilmesinde yardımcı oldu. Bu, onların özgüvenini arttırdı. Önceliklerin, Moldova'daki akranlarını temsil ettiğini biliyorlardı.

Çocukların raporla ilgili çalışmalarının her adımı için ulusal dilde kısa videolar oluşturuldu. Tüm videoların hazırlanmasında çocuklara danışıldı. Videolar, yine çocuklar tarafından hazırlanan bir internet sayfasında yayınlandı: <https://monitor.drepturilecopilului.md/raportul-copiiilor-pentru-onu/> Çocuk Hakları Bilgi Merkezi (CRIC)

İpucu: Çok fazla soru sormayın. Gerçekten bilmeniz gereken şeylere konsantre olursanız daha iyi sonuçlar elde edeceksiniz.

Çocuk haklarına ilişkin örnek anketler için ek 2'ye bakınız.

Çocukların idaresinde hazırlanan alternatif rapor için konu seçimi, Guatemala, 20

2017 yılında Red Niña Niño, çocukların idaresindeki bir katılım sürecine destek verdi. Bu süreç sonunda, 52 çocuk üye ve 5 çocuk koordinatörden oluşan çocuk örgütü CODENAJ'ın (Coordinadora por los Derechos de la Niñez, Adolescencia y Juventud) hazırladığı rapor komiteye sunuldu.

Rapor, 405 çocukla (230 kız, 175 erkek) yapılan istişareler temel alınarak hazırlandı. Ulusal ölçekte çocuk hakları için çalışan farklı örgütlerin parçası olan bu çocuklar, söz konusu rapor kapsamında aşağıdaki beş soruya cevap verdi: Haklarımızın yerine getirilme durumu hakkında ne düşünüyoruz?

Toplum içerisinde haklarımızın yerine getirildiği durumlar neler?

Haklarımıza uygun hareket edilmemesinin sebepleri neler? Haklarımızın yerine getirilmesi ya da getirilmemesinin sorumlusu kimler?

İçinde bulunduğumuz durumu iyileştirmek için neler öneriyoruz?

"Her birimiz kendi deneyimlerimiz, sosyal statümüz, yaşadığımız yer, kültürel arkaplanımız ve dilimizden yola çıkarak yanıt verdik. Hazırladığımız rapor duygularımızı, yaşamlarımızı ve gerçekliğe dair bildiklerimizi yansıtıyor."

Red Niña Niño

İlk çocuk raporunun hazırlanması, Tunus

Çocukların endişe, beklenti ve taleplerini yansıtan bir rapor hazırlamak amacıyla, STK'larla ulus çapında geniş istişareler düzenlendi. Bu istişarelere çocuklar da katıldı.

Alternatif raporlar hakkında düzenlenen ilk çocuk eğitimine 15 bölgeden 24 çocuk katıldı. ÇHS raporlama sürecinin önemli basamakları ele alındı. Çocuklar, bu süreç boyunca Tunus'un son Nihai Gözlem Raporu'nun özetinden faydalandı.

Çocukların bilgi toplamasına yardımcı olmak için ADO+ derneği iki çalışma aracı geliştirdi:

- Her bölgede yerel koordinasyon birliklerinin yardımıyla 6 bölgesel istişare çalışmayı düzenlendi. Bu çalışmalar sayesinde, zorlu koşullarda yaşayanlar (ebeveynsiz çocuklar, kanunları ihlal etmekle suçlanan çocuklar, engelli çocuklar) dahil olmak üzere 170 çocuğa danışıldı.
- Okulu bırakan ve ev içi şiddet gören çocuklar tarafından yazılan 2 oyun sahnelendi. Bu oyunlarda kısmen, çocukların akranlarının deneyimlerinden esinlendi. 2017-2018 yılları arasında 24 bölgede sergilenen oyunlar, çocuk hakları hakkında farkındalık kazanılmasını ve çocukların konuyu kendi aralarında tartışmalarını sağladı.

ADO+ Derneği

"Sizce nasıl?" kampanyası, Macaristan

Çocuk Hakları Derneği tarafından başlatılan "Sizce nasıl?" kampanyasında, çocukların Macaristan'da büyümekle ilgili fikirleri konusunda farkındalık geliştirilmesi amaçlandı.

Araştırma tasarımı, komitenin çocukların katılımına ilişkin 9 ilkesi kullanıldı. Örneğin, çocukların haklarıyla ilgili gerekli bilgilere ulaşabilmesini sağlamak için ÇHS hakkında bilgilendirme kampanyası ve raporlama döngüsü başlatıldı. Tüm çocukların katılımına açık bir internet anketi kullanıldı. Diğer STK'larla ortaklaşa çalışarak sağır çocuklara yönelik özel bir anket hazırlandı. Ayrıca ankete katılmayan 50 dezavantajlı ve engelli çocukla odak grubu görüşmeleri yürütüldü.

Kampanyanın ve internet anketinin hazırlanıp gerçekleştirilmesi sürecine 6 Çocuk Hakları Elçisi iştirak etti. Bu elçiler sosyal medyada aktif hareket ederek okullarında anketin tanıtımını yaptı. Ayrıca çocuk dostu 4 kitapçık hazırladılar. Başka çocukların da BM, Komite ve raporlama süreci hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamak için de iki komite üyesiyle bir video söyleşisi gerçekleştirdiler.

Toplam 5300 (yaşları 10-17 arası) çocuk eğitim, katılımçılık, güvenlik, aile, eşitlik ve geleceklere hakkındaki görüşlerini paylaştı. Kampanya ve ankette elde edilen sonuçlar medyada geniş yer buldu ve çocukların farkındalık artırma ve savunuculuk konusunda güçlenmesini sağladı. 4 yetişkinden oluşan bir ekip de çocukların güvenliğini sağlayıp çocuklara kesintisiz destek ve eğitim sundu.

Hintalovon Çocuk Hakları Derneği

Adım 4: Araştırmanızı yapın

Kimle konuşacağınıza ve neyi nasıl soracağınıza karar verince araştırmanıza başlamaya hazırsınız demektir.

İnsanlardan topladığınız bilgileri kullanmak için izin istemeyi unutmayın. Ayrıca görüşlerinin komiteye sunulacağı konusunda diğer çocukların bilgilendirilmesi de çok önemlidir.

Araştırmanın amacını mutlaka açıklamanız gerekir. Diğer çocukları hakları ve ÇHS hakkında bilgilendirmek için bu fırsattan yararlanabilirsiniz. Böylece desteklendiklerini düşünür ve seslerini duyurabildikleri için kendilerini güçlü hissederler. Ayrıca sürece dahil olan herkese araştırmanın sonuçlarını ve katılımlarıyla ilgili yorumları iletmek için geri dönmeyi unutmayın. Çocuklara, istemedikleri hiçbir soruyu yanıtlamak zorunda olmadıklarını söyleyin. Görüşme yapıyorsanız söylediklerini kayıt altına almanız bir yolunu bulmanız gerekir – not tutabilir ya da (izin verilerse) ses kaydı alabilirsiniz.

Anket yapıyorsanız önce anketi test edin ve yanıtları nasıl sayıp derleyeceğini düşünün.

Bir etkinlik düzenliyorsanız not tutma, çocuklardan not tutmalarını isteme ya da etkinliği filme çekme (izin alarak) konusunda karar verin.

Sadece sorulara bağlı kalmayın – çocuklardan çizim yapmalarını, şarkı, oyun, şiir vs. yazmalarını isteyebilirsiniz.

Katılımcılara, topladığınız bilgilerin nasıl kullanılacağını söylemeyi unutmayın. Geribildirimleri iletin, ayrıca raporlama süreci ve komitenin nihai tavsiyeleri hakkında mutlaka bilgi verin.

İpucu: Herkesin eşit katılım şansına sahip olmasını sağlamak için:

- Genellikle hangi çocukların söz hakkı olmadığını belirleyin (küçük çocuklar, mülteci çocuklar, çalışan çocuklar, okula devam etmeyen çocuklar gibi).
- Etkinliklerinize gelen tüm çocuklarla konuştuğunuzdan emin olun.
- Dilinizi iyi konuşamayan çocuklar için tercümanlardan faydalanın ve daha fazla yardıma ihtiyacı olan çocuklara destek olmaları için çalışanları etkinliğe davet edin.
- İletişim kurmakta güçlük çeken çocuklardan bilgi toplamanın farklı yöntemlerini bulabilmek için bir STK'den yardım isteyin.

Adım 5: Bulgularınızı analiz edin

Çocukların görüşlerini almayı bitirince, topladığınız bilgilerin çocuk haklarıyla ilgili neler gösterdiğini inceleme zamanı gelmiş demektir. Buna analiz denir. Analizinizi tek seferde bir soru veya bir konuyla sınırlı tutarak cevaplar ve sonuçların özeti çıkararak, verileri derleyip tablo oluşturmak ve grafik hazırlamak daha kolay olacaktır. Araştırma analizi çok zamanınızı alabilir ve epey sabır gerektirir!

“Niceliksel bilgiler” (örneğin, çocukların %63’ü hastalandıklarında doktora gidiyor) ile “niteliksel bilgileri (örneğin, şehir dışında yaşayan çocukların çoğu, hem uzak hem pahalı olması nedeniyle doktora gidemediklerini ve hastalandıklarında bunu ailelerine söylemekten korktuklarını ifade ediyor) dengede tutmaya çalışın.

Analizinizi yaparken tekrar tekrar karşınıza çıkan bilgilere dikkat edin– bunlar araştırma bulgularınızın temel temalarını oluşturur.

Adım 6: Raporunuzu yazın

Komite, gizli bilgileri de kabul eder. Dolayısıyla raporunuzun halka açık olup olmaması ve Komite'nin resmî web sayfasında yayımlanıp yayımlanmaması konusunda karar size aittir. Hükümetin ya da başka paydaşların raporunuzu görmesinin olumsuz sonuçlar doğurabileceğini düşünüyorsanız bunu araştırmaya katılan diğer çocuklarla önceden konuşup yetişkinlerden tavsiye istemeniz çok önemlidir.

Araştırma bulgularınızdan hangilerinin en önemlileri olduğuna karar vermeniz gerekecektir, bunlar, raporunuzun ana bölümünü oluşturur. Bunların sizin kendi görüşleriniz olması ve kimsenin size kendi fikirlerini empoze etmemesi önemlidir. Anketlerinizden elde ettiğiniz istatistikleri, çocukların çizimlerini, çekilen fotoğrafları ve çocuklardan aldığınız vaka incelemelerini kullanın ve yaptığınız görüşmelerden alıntılar yapın.

Yetişkinlerden farklı olarak, çocukların raporlarına dâhil etmek istedikleri şeyler ve raporların nasıl olması gerektiği konusunda herhangi bir kural bulunmaz. Komite'ye önden okumaları için yazılı rapor sunulması iyi olmakla birlikte video, inceleme, fotoğraf ve çizimler de gönderilebilir.

Raporun uzunluğu

Çocuk raporlarında kelime sayısı sınırlaması bulunmaz. Ancak biz metnin 30 sayfadan uzun olmamasını tavsiye ederiz çünkü Komite'ye her inceleme için çok büyük miktarda bilgi iletilmektedir. Bununla birlikte çizimler, fotoğraflar vs. için sayfa sayısını arttırabilirsiniz.

Yetişkinlerin ana STK/koalisyon raporuna dâhil edilecek veya söz konusu raporda özeti yer alacak daha kısa bir rapor da hazırlayabilirsiniz.

Dil

Raporlar Komite'nin kullandığı 3 dilden birinde hazırlanmalıdır. Bu diller İngilizce, Fransızca ve İspanyolcadır. Ülkenizin ana dili bunlardan biri değilse raporunuzu ülkenizin kendi dilinde hazırlayın. Böylece çocuklar Komite'ye hangi bilgilerin gönderildiğini anlayabilir. Sonra da raporu Komite'nin istediği dillere tercüme ettirin. Bunun için yeterli zamanı ayırdığınızdan emin olun. Çeviri ve yayın masraflarını karşılayıp karşılamayacaklarını öğrenmek için UNICEF'le veya yabancı elçiliklerle iletişime geçmekten çekinmeyin.

Bölümler

Komite'ye rapor gönderen devlet ve STK'lardan, raporlarını bölümler hâlinde sunmaları istenir. Bu bölümlerde ÇHS'de belirtilen çeşitli haklar temaya göre gruplandırılmalıdır. Bunun için aşağıda verilen tablodan yararlanabilirsiniz.

Bölümler	Açıklama	Her konu hakkında sahip olduğunuz ilginç bilgileri yazarak bunun için bölüm açmaya değip değmeyeceğine karar verin
Genel uygulama tedbirleri (Madde 4, 42, 44)	Bu maddelerde, ÇHS'nin tüm çocuklar için uygulanmasını sağlamak amacıyla devletin elinden gelen her şeyi yapması gerektiği belirtilir. Ayrıca devletin çocuklara ve yetişkinlere ÇHS'yi anlatması ve tüm raporları halka açık olarak yayımlanması gerektiği belirtilir.	
Çocuk tanımı (Madde 1)	ÇHS'de yer alan tüm haklar 18 yaşından küçük herkes için geçerlidir.	
Genel ilkeler (Madde 2, 3, 6, 12)	Bu maddelerde, çocuğun yüksek yararının daima en önde tutulması gerektiği, çocuklara karşı hiçbir şekilde ayrımcılık uygulanmaması, hepsinin yaşama hakkına sahip olduğu ve görüşlerinin dikkate alınması gerektiği belirtilir.	
Medeni hak ve özgürlükler (Madde 7, 8, 13, 14, 15, 16, 17)	Bu maddeler kimlik hakkı, düşünceni söyleme hakkı (ifade özgürlüğü), din özgürlüğü, topluluk olarak bir araya gelme hakkı (örgütlenme özgürlüğü), özel hayatın gizliliği hakkı ile zarar verilmeme ve kötü muamele görmeme hakkını kapsar.	

Bölümler	Açıklama	Her konu hakkında sahip olduğunuz ilginç bilgileri yazarak bunun için bölüm açmaya değer değmeyeceğine karar verin
Çocuklara yönelik şiddet (Madde 19, 24, 28, 34, 37, 39)	Bu maddelerde, çocukların fiziksel ve psikolojik her türlü şiddetten korunması gerektiği ve çocuklara zarar veren her türlü uygulama ve istismarın yasak olduğu belirtilir.	
Aile ortamı ve alternatif bakım (Madde 5, 9, 10, 11, 18, 20, 21, 25, 27)	Bu maddelerde, aile içinde çocuklara nasıl muamele edilmesi gerektiği, anne babanın ayrılması hâlinde ne olacağı ve evden uzakta yaşaması gereken çocuklara nasıl muamele edilmesi gerektiği ele alınır.	
Engellilik, temel sağlık hizmetleri ve refah (Madde 6, 18, 23, 24, 26, 27, 33)	Bu maddelerde çocuklara sağlanması gereken sağlık hizmetleri ile yardımları ele alınır.	

Bölümler	Açıklama	Her konu hakkında sahip olduğunuz ilginç bilgileri yazarak bunun için bölüm açmaya değer değmeyeceğine karar verin
Eğitim, eğlence ve kültür faaliyetleri (Madde 28, 29, 30, 31)	Bu maddelerde, tüm çocukların en yüksek potansiyellerine ulaşmasına yardımcı olacak bir eğitim alması gerektiği belirtilir. Madde 31, çocukların oyun oynama ve eğlenme fırsatı bulunması gerektiğini söyler.	
Özel koruma tedbirleri (Madde 22, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40)	Bu maddelerde, mülteci çocuklar, kanunla sorun yaşayan çocuklar ve istismar edilen çocuklar gibi özel durumu olan çocuklar ele alınır. Bu çocuklara nasıl muamele edilmesi gerektiği belirtilir.	

Tavsiyeler

Bulgularınızdan yola çıkarak varacağınız mantıksal sonuçla, ilgili durumu düzeltmekle ilgili tavsiyelerde bulunulması önemlidir. Bu tavsiyeler devlet açısından gerçekçi ve uygulanabilir olmalıdır. Örneğin, “tüm çocukları sağlığına kavuşturun” demek yerine, “çocuklara ücretsiz genel tıbbi bakım sağlayın” diyebilirsiniz.

İpucu: Ülkeniz hakkında Komite'ye en son sunulan nihai gözlemleri bulmaya çalışın. Bunları okuyup üzerinde düşünün.

Adım 7: Raporu tamamlayınca ne yapmalısınız?

Child Rights Connect ağı, raporunuzu Komite'ye ne zaman iletmeniz gerektiğini söyleyebilir.

Hazırladığınız raporu Child Rights Connect web sitesi üzerinden online platform aracılığıyla gönderebilirsiniz:

<https://www.childrightsconnect.org/alternative-report-archive/>

Raporunuzu Komite'ye kâğıda basılı olarak postayla göndermeniz gerekmez.

Raporunuzun kendi ülkenizde de duyulmasını istiyorsanız bir etkinlik düzenleyebilir, medyaya basın bildirimleri gönderebilir ve raporu ülkenizde çocukları etkileyen kararları veren kişilere gönderebilirsiniz. Bunlar ülkenizin hükümet görevlileri, meclis üyeleri, çocuk ombudsmanı veya komiseri, diğer STK'lar, medya ve yerel merciler olabilir. Ayrıca raporu çocuklara, özellikle sizinle aynı görüşte olanlara göndermeniz de önemlidir.

Bazı iyi örnekler

Mümkünse çocukların Komite'ye göndermiş olduğu, halka açık rapor örneklerini internet üzerinden inceleyebilirsiniz.

Adresi verilen veri tabanında yer alan özel arama butonuyla çocuk raporlarını bulabilirsiniz: www.childrightsconnect.org/alternative-report-archive

Ayrıca Child Rights Connect ağından da son rapor örneklerini isteyebilirsiniz.

ÇOCUK HAKLARI KOMİTESİ İLE BULUŞMA

Çocuk Hakları Komitesi, çocuklarla ya Cenevre'de ya da telefon ve video konferans aracılığıyla görüşür.

Komite için çocuklarla doğrudan iletişim kurmak önemlidir. Yapılan toplantılar genellikle son derece gayriresmi olup çocuklar açısından güçlendirici bir deneyim sunar. Komite bu toplantılar sayesinde çocukların gerçek yaşamlarının nasıl olduğunu daha iyi kavrar.

Çocuk Hakları Komitesi, çocuklarla ya Cenevre'de ya da telefon ve video konferans aracılığıyla görüşür.

Çocuk Hakları Komitesi, çocuklarla ya Cenevre'de ya da telefon ve video konferans aracılığıyla görüşür.

Komite için çocuklarla doğrudan iletişim kurmak önemlidir. Yapılan toplantılar genellikle son derece gayriresmi olup çocuklar açısından güçlendirici bir deneyim sunar. Komite bu toplantılar sayesinde çocukların gerçek yaşamlarının nasıl olduğunu daha iyi kavrar.

Çocuk heyetleri

Komite, çocukların ve STK'ların kendileriyle görüşmek için Cenevre'ye yapacakları seyahatlerin masrafını karşılamaz. Bu masrafların birlikte çalıştığınız kuruluş ya da başka sponsorlarca karşılanması gerekir.

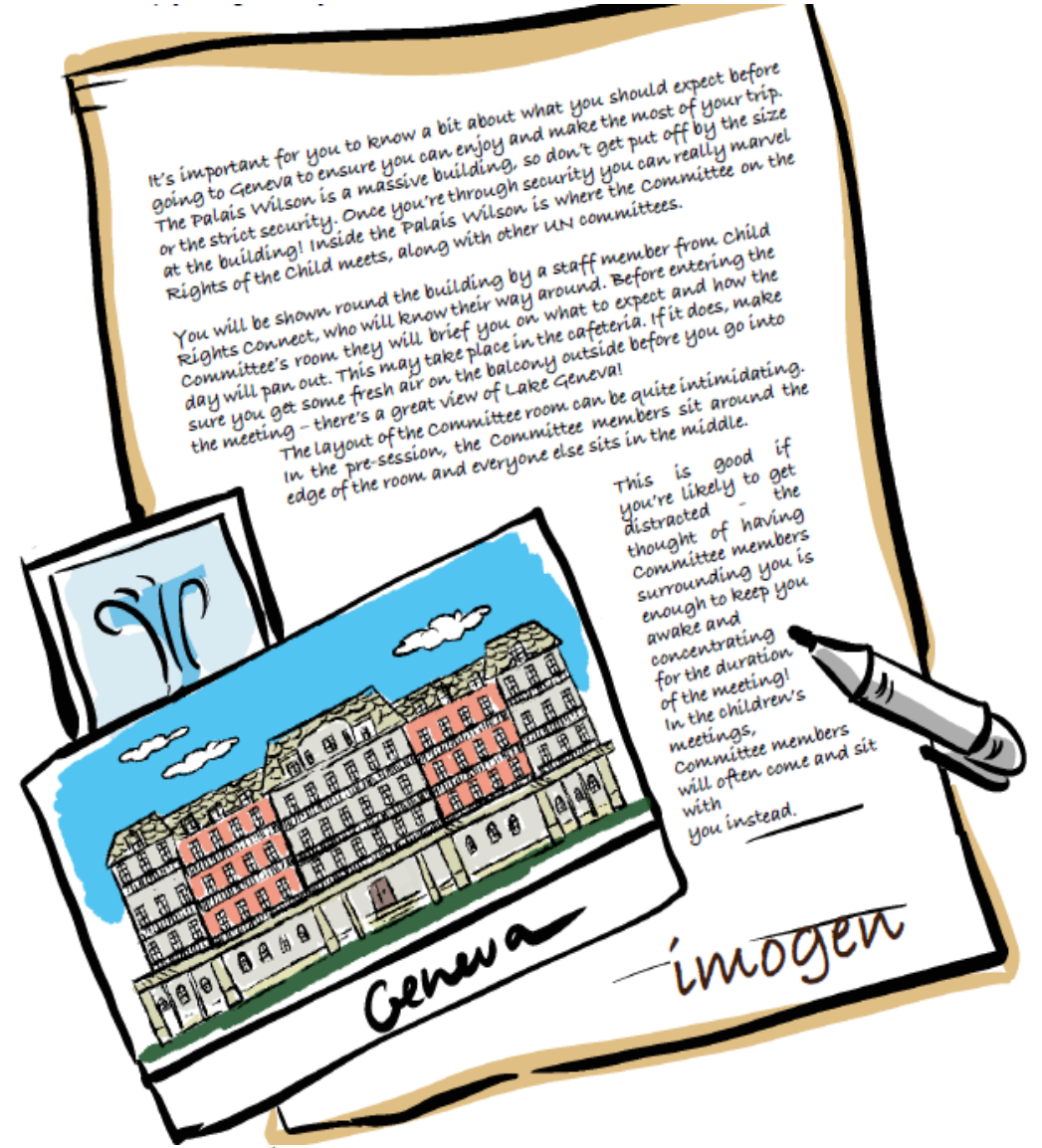
Heyetinizde kaç çocuk bulunacağı size bağlıdır. Bu konuda karar verirken şunları değerlendirmeniz gerekir:

Komite'yle konuşmak istediğiniz konular – ve bunu en iyi kimlerin yapabileceği.

Komite'yle yapılacak toplantının uzunluğu – bir saat.

**Heyet üyelerinin Cenevre'de yapacakları
-katılacağı başka toplantı ve faaliyetler.**

Cenevre'de neler yaşayacaksınız?
(Imogen, yaş 17)

Heyet üyelerinizin masraflarını
karşlamak için gereken tutar.

Geçmişte Cenevre'de Komite'yi ziyaret eden çocuklar bunu çeşitli yollarla gerçekleştirmişlerdir. Bir yarışma düzenleyebilir (jüri çocuklardan oluşan), kendi temsilcilerinizi seçebilirsiniz. Ya da gidecek çocukların, sizin bilgiye dayalı rızanız alınmak kaydıyla, çalıştığınız kuruluş tarafından seçilmesine izin verebilirsiniz.

Cenevre'ye gidiş

Cenevre'ye yapacağınız seyahati genellikle, çalıştığınız kuruluş planlar ve bu konuda sizden yardım isteyebilir. Destekleyen kuruluş, Cenevre'de olacaklar ve yanınıza almanız gereken şeyler konusunda ihtiyacınız olan bilgileri size verir. Ayrıca Cenevre'ye seyahat edebilmeniz için ihtiyacınız olan pasaportu ve/veya vizeyi almanıza yardımcı olur. Child Rights Connect ağı da size bu konuda tavsiyelerde bulunabilir. Ayrıca Cenevre'ye gelen tüm heyetler ve çocuklara yönelik bir rehber kitapçığı vardır. Bu kitapçığı istemeyi unutmayın!

KOMİTE İLE BULUŞTUĞUNUZDA NE OLUR?

Cenevre'de çocuklar STK'lar, UNICEF ve BM kuruluşları, UİHK'ler ve Ombudsmanlarla birlikte ön oturuma katılabilir ve/veya çocuklar için ayrı bir toplantı talep ederek bunu yapabilirsiniz.

Ön oturumda neler olur?

Çocuklar isterlerse ön oturuma katılarak konuşabilir veya sadece gözlem yapabilirler.

Ön oturum 2,5 saat sürer. Katılımcılar ülkelerindeki çocuk hakları konusunda güncel bilgileri Komite'ye aktarmak için kısa sunumlar yaparlar. Sonrasında Komite ardı ardına pek çok soru sorar. Katılımcılar kısa bir moladan sonra toplantıya dönerek soruları yanıtlar. İsterseniz bazı sorulara siz de yanıt verebilirsiniz. Tercüme yapılacağı için mikrofon kullanmanız gerekir.

Çocuk toplantısında neler olur?

Raporunuzu internet üzerinden iletirken size Cenevre'de yüz yüze ya da video konferans ve telefon aracılığıyla Komite'yle özel bir toplantı yapmak isteyip istemediğiniz sorulur. Bu toplantı 1 saat sürer ve ülkenizde gerçekleşecek ön oturumdan hemen önce yapılır. Bu toplantıda, gerekirse size destek olması için Child Rights Connect ağından bir temsilci de hazır bulunur. Komite üyesi olmayan yetişkinler ve sekreterlik çalışanları bu toplantıya ancak çocukların istemesi hâlinde katılabilir. Sorulara yanıt veremez ve kendi görüşlerini bildiremezler.

Toplantıya, ülkenizi incelemekle görevli Komite üyeleri (2 ila 4 üye) katılır. Child Rights Connect ağı, kim olduklarını size önceden söyler. Ayrıca diğer Komite üyeleri de toplantıya katılabilir. Kendilerini tanıttıktan sonra sizin kim olduğunuzu sorarlar. Ardından, onlara neler anlatmak istediğinizi sorarlar.

Bu toplantıda neler yapmanız gerektiğine dair herhangi bir kural bulunmaz. Çoğu çocuk kısa sunumlar yapıp ardından Komite'nin sorduğu soruları yanıtlar. Ayrıca çocuklar da Komite'ye çeşitli sorular sorabilir. Bu soruları önceden düşünüp hazırlamaya ve toplantı bitmeden sorularınızı sormaya çalışın. Çünkü toplantı yalnızca 1 saat sürüyor!

Sunumunuz için PowerPoint ya da videolar kullanabilirsiniz. Böyle bir imkânınız olup olmadığını öğrenmek istediğinizi Child Rights Connect ağına bildirin.

Komite, ülkenizde yaşadığınız tecrübeleri ve çocukların görüşlerini öğrenmek ister. Şahsi sorular yanıtlamanız beklenmez. Ayrıca istemediğiniz ya da cevabını bilmediğinizi düşündüğünüz soruları yanıtlamanız gerekmez.

Toplantıdan sonra OHCHR size bir anket gönderir (basılı hâlde veya internet üzerinden). Görüşlerinizi bu anket aracılığıyla paylaşabilirsiniz. Ayrıca çocuklarla yapacağı gelecek toplantılarda neleri iyileştirebileceği konusunda Komite'ye yardımcı olmak için geribildirimde bulunabilirsiniz.

İpucu: Komite'yle toplantı süreniz kısa olur – sadece 1 saat ve bu süre çabuk geçer! O sebeple ülkenizdeki çocuklarla ilgili en önemli konulardan bahsedin. Komite'ye devletinize iletmesini istediğiniz tavsiyeleri bildirin. Ayrıca, Komite'nin toplantıdan önce raporunuzu okumuş olacağını da unutmayın!

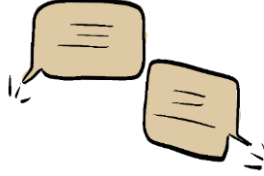

Çocuk toplantısı gizli tutulur. Resmî rapor tutulmaz ve Komite toplantıda söylediklerinizden kesinlikle bahsetmez. Sizin de aynısını yapmanız ve Komite'nin size söyledikleri ve sorduğu sorulardan kesinlikle bahsetmemeniz gerekir.

Komite benim dilimi konuşacak mı?

Toplantı, Komitenin üç çalışma dilinden birinde (İngilizce, Fransızca, İspanyolca) yapılabilir. Komite üyelerinin çoğu İngilizceyi anladığından, toplantının başka bir dilde olması durumunda tercümana ihtiyaç duyulacaktır. İngilizce konusunda kendinize güvenmiyorsanız, yetişkinlere çocuk toplantısında sizin için bir tercüman sağlayıp sağlayamayacaklarını sormanız gerekecektir.

Bu, çocuk toplantılarına katılan çocuklar için El Kitabımızda açıklandığı üzere çocukların refakatçilerinin rolüdür. Çocuk toplantıları için BM tarafından resmi bir tercümanlık hizmeti sunulmamaktadır. BM'nin altı resmi dilinde (İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Rusça, Çince ve Arapça) profesyonel tercüme hizmeti yalnızca oturum öncesinde sağlanır.

İpucu: Çocuk toplantısı sırasında konuşulanları tercüme edecek birine ihtiyacınız varsa, lütfen konuşmanın iki kat daha uzun süreceğini unutmayın.

VAKA ÇALIŞMALARI: Komiteyle buluşma

Gör, Söyle, Değiştir (The See it, Say it, Change it) Projesi İngiltere (BK), 2015

7-18 yaşları arasındaki ve farklı arkaplanlardan gelen 22 çocuktan oluşan bir yönlendirme grubu (Siyahi ve Azınlık Etnik çocuklar, evden uzaktaki çocuklar, evsiz ailelerin çocukları, engelli çocuklar, adalet sistemi ile temas halindeki çocuklar ve mülteci çocuklar dahil olmak üzere) Gör, Söyle, Değiştir projesini planlamak ve yürütmek için CRAE tarafından desteklenmiştir.

İngiltere genelinde haklarına saygı gösterilmemesi en muhtemel çocukları hedefleyen odak grupları ve çevrimiçi bir anket aracılığıyla yaklaşık 1.000 çocuk dahil edilmiştir. Çocuk haklarıyla ilgili temel sorunlar ve tavsiyeler daha sonra Komiteye gönderilen bir raporda derlenmiştir.

Yönlendirme grubu, hem çocuk toplantılarına hem de Cenevre'deki Komite ile ön oturumlara katılmaları konusunda desteklenmiştir. Çocuklar, Komite'yle paylaşmak istedikleri en önemli konuların ve önerilerin hangileri olduğuna ve bunların her toplantıda nasıl sunulacağına karar vermek için iki gruba ayrılmıştır.

Üçüncü bir grup, Komite ile birlikte tweetlerini, blog gönderilerini, raporlarını ve toplantılarını planlamıştır. Bu projeye katılan çocuklar, kendilerine daha fazla güven duyduklarını, kendilerini daha güçlü hissettiklerini ve hakları, BM antlaşmasını gözlemlene raporlama süreci ve Birleşik Krallık siyasi sistemi hakkında daha fazla bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir.

Çocukların hazırlıklarındaki en heyecan verici şeylerden biri, ön oturum öncesinde Skype üzerinden Child Rights Connect ile konuşmak olmuştur. Komitenin ne sorabileceğinden hangi giysilerin giyilmesinin uygun olduğuna kadar çeşitli sorular sormuşlardır.

Çocuklar, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda'dan diğer çocuklarla çocuk toplantılarına katılmıştır. Ön oturuma Birleşik Krallık Çocuk Komiserleri, çocuk hakları ittifakları ve UHK gibi sivil toplum örgütlerinden yetişkinlerle birlikte dört çocuk katılmıştır. Kısa bir açıklama yapmışlar ve Komitenin sorularını yanıtlamışlardır. Çocuk katılımcılardan biri "Bu, hayatta bir kez karşılaşılan bir fırsat oldu" demiştir.

Sekiz ay sonra, sonuç gözlemlerindeki tavsiyeler, çocukların Komite ile toplantılarında ve raporlarında gündeme getirdiği temel konuları yansıtmıştır. Bu projeye katılan çocuklar, kendilerine daha fazla güven duyduklarını, kendilerini daha güçlü hissettiklerini ve hakları, BM antlaşmasını gözlemeleme raporlama süreci ve Birleşik Krallık siyasi sistemi hakkında daha fazla bilgi sahibi olduklarını bildirmişlerdir.

İngiltere Çocuk Hakları İttifakı (CRAE), Sadece Çocuklar için Hukuk'un (Just for Kids Law) bir parçasıdır.

"Çocuk Sesi", Kore Cumhuriyeti, 2015-2019

Uluslararası Çocuk Hakları Merkezi, UNICEF Kore Komitesi ve Kore Çocuk Fonu, "Çocuk Sesi" projesi aracılığıyla çocuk hakları kampanyaları, politika önerileri, mülakatlar ve anketler dahil olmak üzere Kore Cumhuriyeti'ndeki çeşitli çocuk faaliyetlerini desteklemiştir. 2015-2017 yılları arasında 10-18 yaş arası ve farklı bölgelerden 394 çocuğun görüşleri toplanmış ve "Çocuk Sesi" projesinin 23 çocuğu tarafından "Akademik Baskıdan Mustarip Çocuklar" raporunu yazmak üzere kullanılmıştır.

Çocukların konuyla ilgili ek spesifik görüşlerini toplamak için çocuklar çevrimiçi ve çevrimdışı anketler kullanmış ve birkaç çalıştay yapılmıştır. Farklı arkaplana ve deneyime sahip 1.400 çocukla temasa geçilmiştir. Çocuklar konuların seçilmesinden, faaliyetlerin planlanmasına ve nihai raporun hazırlanmasına kadar tüm süreci yönetmiştir. Çocuklara, Korece hazırlanan "ÇHS Raporlama Cep Rehberim"dan esinlenen bir rehber kılavuzluk etmiştir.

Ön oturum öncesinde 23 çocuk, Cenevre'deki Komite ile çocuk toplantısına katılmak üzere 15-18 yaşları arasındaki 4 çocuğu temsilci olarak seçmiştir.

Komite ile paylaşmak üzere temel mesajları hazırlamak için 4 hazırlık çalıştayı düzenlenmiştir. 2019 yılında 4 çocuk, çocuk toplantısına ve resmi ön oturumlara katılmıştır. Tekerlekli sandalyede olan bir çocuk engelli çocukların durumu hakkında konuşabilmiştir.

Bu sürece katılan çocuklar artık kendi çocuk kuruluşlarını organize etmekte ve Komitenin tavsiyelerini takip ederek çocukların liderliğinde etkinlikler planlamaktadır.

Uluslararası Çocuk Hakları Merkezi (InCRC), UNICEF Kore Komitesi ve Kore Çocuk Fonu

Komite'nin hükümetle yaptığı oturumda neler olur?

Hükümetle yapılan oturum kamuya açık bir toplantıdır ve 6 saat sürmektedir. STK'lar ve çocukların söz hakkı yoktur ancak Komite ile hükümet arasındaki diyalogu dinlemek için gözlemci olarak katılabilirler. Gazeteciler gibi başka herkes de gelip dinleyebilir.

Tüm oturumlar kaydedilmektedir ve BM web TV'de canlı olarak gösterilmektedir: <http://webtv.un.org/meetings-events/>

Oturum, aralar esnasında Komite üyeleriyle tekrar konuşmak için iyi bir fırsattır. Evde olan çocuklar, Birleşmiş Milletler web TV'de canlı yayın izlerken yorumlarını Cenevre'de bulunan çocuklara gönderebilirler. Cenevre'deki Hükümet temsilcileriyle sizin için neyin önemli olduğu hakkında konuşmak ve onları olumlu bir değişiklik yapmak için harekete geçmeye ikna etmek de mümkündür.

Oturum sırasında, Komite ve hükümet arasındaki diyalogun temel mesajlarını paylaşmak için sosyal medyayı kullanabilir veya sadece takip görüşmelerinizde neleri kullanacağınızı yazabilirsiniz.

Ayrıca videoyu evden veya başka bir yerden daha sonra da izleyebilir veya dinleyebilirsiniz. Diyalog İngilizce ve mümkün olduğunda ülkenizde konuşulan başka bir dilde olacaktır. Oturumu nerede ve ne zaman isterseniz takip edebilir, diğer çocuk ve kuruluşlarla bazı etkinlikler düzenleyebilirsiniz.

VAKA ÇALIŞMASI: Oturum web yayını izleme, Moldova

Moldova'da CRIC, Cenevre'deki oturum sırasında hükümetleri ile Komite arasındaki diyalogu BM Web TV'de (www.webtv.un.org) canlı izlemek için 6 çocuktan oluşan bir gruba destek vermiştir. Çocuklar, hükümetin Sözleşme'yi uygulama çabalarını nasıl sunduğunu ve alternatif raporlarında dile getirdikleri konuların tartışılıp tartışılmadığını gözlemlemişlerdir.

Çocuklar, oturum odasında her zaman hazır bulunan Child Rights Connect personeline e-posta göndererek canlı yorumlarını ve sorularını Komite üyelerine iletmiştir.

Web yayını, çocukların samimi bir ortamda ve Cenevre'ye gitmek zorunda kalmadan oturumu takip etmeleri için bir fırsat olmuştur. İnternet yayını izlerken yetişkin kolaylaştırıcılardan kullanılan ağır dil hakkında açıklamalar edinebilmişlerdir.

Oturumdan sonra 6 çocuk alternatif raporda yer alan daha büyük çocuk grubuyla yaptıkları bir çalıştay sırasında önerilerinin Komite ve hükümet tarafından nasıl ele alındığını görmüşlerdir.

Çocuklar, haklarıyla ilgili böylesine üst düzey bir tartışmayı etkileyebilecekleri için bu deneyimin kendilerini daha güvende hissettirdiğini söylemiştir. Ayrıca ÇHS raporlama sürecini ve çocukların bu süreçte oynadıkları rolü daha iyi anlamışlardır.

Çocuk Hakları Bilgi Merkezi (CRIC)

RAPORTÖR ZİYARETİ

Cenevre'ye yalnızca az sayıda çocuk seyahat edebilir ancak mesajlarınızı doğrudan Komite'ye ulaştırmanın, örneğin bir Komite üyesini ülkenizdeki çocukları ziyaret etmeye davet etmek gibi başka yolları da vardır. Buna **Raportör Ziyareti** denir.

Raportör/Görev Gücü nedir?

Raportörler, Komitenin ülkenizin incelenmesinden sorumlu olan iki üyesidir. Görev Gücü, Komitenin ülkenizden sorumlu 3-4 üyesinden oluşur. Child Rights Connect veya birlikte çalıştığınız kuruluş, size bunların kim olduğunu söyleyebilir.

Raportörler/Görev Gücü, Komitenin çocukları, STK'ları, UNICEF'i, UIHK'ları, Ombudsmanları ve Taraf Devleti sorgulamasına liderlik edecektir.

Bir Raportör Ziyareti Planlayın

Pek çok STK, ülke Raportörünü, dolayısıyla Komite'yi, çocuklardan doğrudan hayatları hakkında bilgi alması ve diğer aktörlerle tanışması amacıyla ülkelerini ziyaret etmesi için davet etmeye karar verir. Raportör ziyareti, Komitenin çocuklarla kendi çevrelerinde buluşmasına, çocukları etkileyen temel sorunları anlamasına ve çocuklara çocuk dostu bir ortamda endişelerini tartışmaları için daha fazla zaman tanınmasına olanak verir. Bu aynı zamanda daha fazla çocuğun haklarına ne kadar saygı duyulduğu konusunda Komite ile doğrudan konuşabileceği anlamına gelir.

Bu sadece oturum öncesi ve çocuk toplantısından önce veya sonuç gözlemleri yayınlandıktan sonra gerçekleşebilir.

Ziyaret, ön oturumdan önce Raportörlerin bazı yerleri ziyaret ederek ve çok sayıda çocukla konuşarak ülkenizde neler olup bittiğini görmelerine yardımcı olabilir.

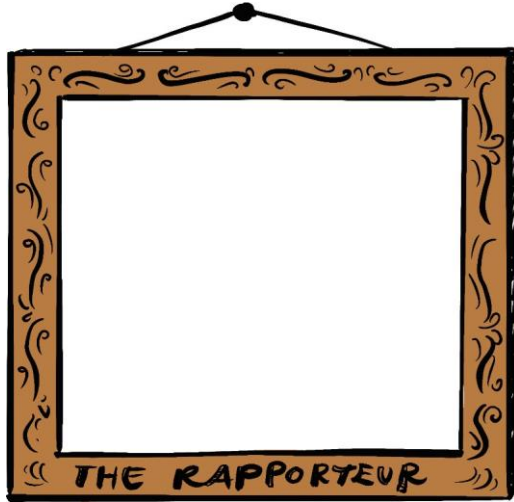
Ziyaret, sonuç gözlemlerinden sonra somut bir şekilde konuşmaya ve Komitenin tavsiyelerinin ülkede nasıl yerine getirilebileceğini ve hükümetin tavsiyeleri ve bunların etkilerini yerine getirme çabalarını izlemedeki rolünüzün ne olabileceğini planlamaya izin verebilir.

Seyahat ve konaklama bazı kuruluşlar ve/veya hükümet tarafından organize edilip destekleniyorsa, ziyaret şahsen yapılabilir. Bağlama bağlı olarak sanal bir ziyaret de olabilir. Seyahat kısıtlamaları ve güvenlik nedeniyle bazı Raportörlerin bir ülkeye seyahat etmelerine izin verilmediyse, bunun yerine çocuklarla ve diğer kuruluşlarla bir video konferans düzenlenebilir.

Raportörü ülkenizi ziyaret etmeye davet etmek için birlikte çalıştığınız kuruluşla konuşmanız ve Komite Sekreteryasına yazı yazmanız gerekecektir. Child Rights Connect bu konuda size yardımcı olabilir.

Eğer Raportörle tanışırsanız veya internette bir resim bulursanız, portresini çizin veya ondan bir imza ve ülkenizdeki çocuklar için yazılı bir not isteyin:

Raportörünüzün adını ve iletişim bilgilerini yazın:

.....

SONUÇ GÖZLEMLERİ

Komite, hükümetinizle görüştüğünüzden sonra sonuç gözlemleri adı verilen tavsiyelerini yayımlayacaktır.

Sonuç gözlemleri kime gönderilir?

Sonuç gözlemleri, Komite Sekreteryası tarafından doğrudan hükümetinize gönderilir. Sonuç gözlemleri, oturumdan birkaç hafta sonra OHCHR web sitesinde bulunabilen halka açık bir belgedir:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=5&TreatyID=10&TreatyID=11&DocTypeID=5

Child Rights Connect ayrıca sosyal medyada (Facebook <http://www.facebook.com/childrightscnect> ve Twitter'da <https://twitter.com/ChildRightsCnct>) yayımlandıklarını duyurmaktadır.

Bunları birilerine göndermeli misiniz?

Komite her zaman hükümetlerin sonuç gözlemlerinin ülkedeki herkes tarafından erişilebilir olmasını sağlamalarını tavsiye eder. Bununla birlikte, birçok STK ve çocuk kuruluşu bunu yapmak için hükümetlerine yardımcı olmaktadır ve sonuç gözlemlerinin çocuk dostu versiyonlarını yazmaktadır. Bazı STK'lar sonuç gözlemlerini ülkelerindeki çocuklar tarafından en çok kullanılan dillere tercüme etmiştir.

Raporunuzu hazırlamanıza yardımcı olan tüm çocuklara ve kuruluşlara sonuç gözlemlerini ve bunun çocuk versiyonunu göndermek isteyebilirsiniz.

Çocukların, sonuç gözlemlerinin uygulanması konusunda hükümetlerinin kaydettiği ilerlemeyi kontrol etmeleri gerçekten önemlidir. Bunun nedeni, Komitenin hükümetle yalnızca her 5 yılda bir toplanmasıdır **ancak ülkenizde hemen harekete geçebilirsiniz!**

Kendinize sorun:

Çocuklar, hükümetin sonuç gözlemleri hakkında harekete geçtiğinden nasıl emin olabilirler?

Hakkında kampanya başlatmak istediğiniz çocuk hakları sorunları var mı?

Çocuklar, çocuk hakları ve sonuç gözlemlerini yaymak için ne yapabilir?

Sonuç gözlemleri bu konuda size nasıl yardımcı olabilir?

İpucu: Birlikte çalıştığınız kuruluştan, çocuk haklarının değiştirilmesi için kampanya başlatmak üzere faaliyetler yürütmenize yardımcı olmasını isteyin. Size birçok tavsiye ve destek verebilir.

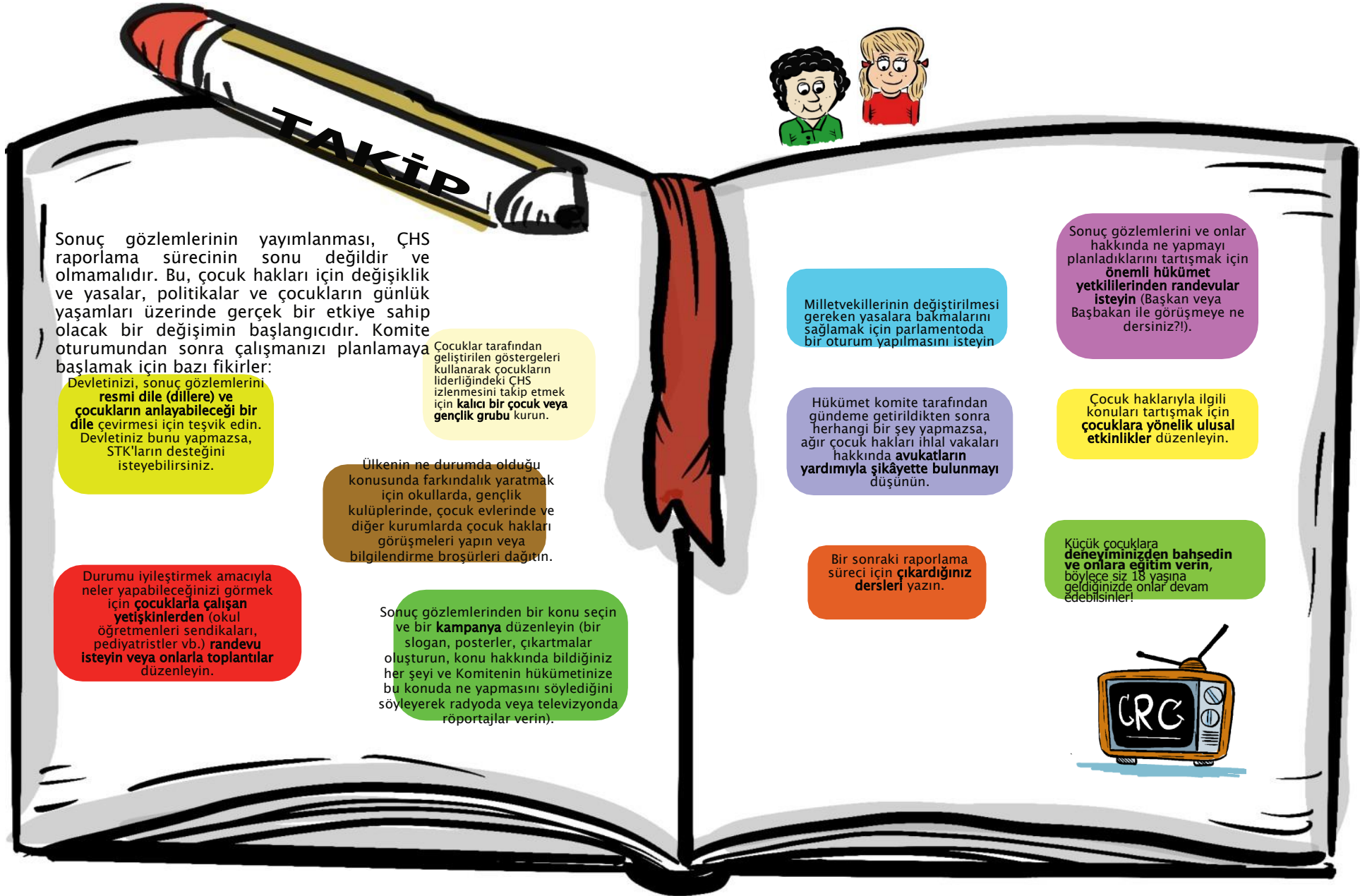
Çocuklar ayrıca aşağıdaki yollarla Komite ile işbirliği yapabilir:

- Çocuk haklarıyla ilgili belirli bir konuyu tartışmak için her 2 yılda bir Cenevre'de düzenlenen Genel Tartışma Günlerine (GTG) katılmak. Komitenin GTG'lere çocuk katılımına ilişkin özel çalışma yöntemleri vardır:
https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/155&Lang=en
Daha önceki GTG'lere göz atın:
<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/DiscussionDays.aspx>
- Komite Genel Yorumlar adı verilen, belirli çocuk haklarını daha ayrıntılı olarak açıklamak için belgeler yazarken görüşlerinizi göndermek için aşağıdaki bağlantıya tıklayın:
https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=5&DocTypeID=11
- Hükümetiniz onayladıysa, ÇHS'nin ihtiyari 3. protokolünü kullanarak Komiteye bireysel bir bildirim göndermek. Aşağıdaki bağlantıya göz atın:
<https://opic.childrightsconnect.org/resources-for-children/>

Ayrıca insan hakları konusunda çalışan diğer Komitelerin çalışmalarına da bakabilir ve çocuk haklarını da tartıştıklarından emin olmak için raporlama süreçlerine katılmak isteyip istemediğinize karar verebilirsiniz. Örneğin, İşkenceye Karşı Komite (CAT) cezaevlerindeki çocukların durumu hakkında hükümetinize tavsiyelerde bulunabilir. Engelli Hakları Komitesi (CRPD) engelli çocuklar için, Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW) kız çocukları için aynı şeyi gerçekleştirebilir. Tüm Komitelerin listesini aşağıdaki bağlantıda bulabilirsiniz:
<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/Pages/HumanRightsBodies.aspx>

BM çok büyük bir sistemdir ve savunuculuğunuzu güçlendirmeniz için birçok başka fırsat vardır. Bu durum aynı zamanda "Bölgesel insan hakları mekanizmalarını" bulabileceğiniz bölgesel düzeyde de geçerlidir. Listeyi aşağıdaki bağlantıda bulabilirsiniz:
<http://www.ohchr.org/EN/Countries/NHRI/Pages/Links.aspx>

Çocuk Hakları Bağlantısı, savunuculuğunuz için en iyi fırsatları belirlemenize yardımcı olabilir! Hükümetiniz ne kadar çok tavsiye alırsa, bunları uygulama baskısının o kadar büyük olacağını unutmayın.

Sonuç gözlemlerinin yayımlanması, ÇHS raporlama sürecinin sonu değildir ve olmamalıdır. Bu, çocuk hakları için değişiklik ve yasalar, politikalar ve çocukların günlük yaşamları üzerinde gerçek bir etkiye sahip olacak bir değişimin başlangıcıdır. Komite oturumundan sonra çalışmanızı planlamaya başlamak için bazı fikirler:

Devletinizi, sonuç gözlemlerini **resmi dile (dillere) ve çocukların anlayabileceği bir dile** çevirmesi için teşvik edin. Devletiniz bunu yapmazsa, STK'ların desteğini isteyebilirsiniz.

Durumu iyileştirmek amacıyla neler yapabileceğinizi görmek için **çocuklarla çalışan yetişkinlerden** (okul öğretmenleri sendikaları, pedyatristler vb.) **randevu isteyin veya onlarla toplantılar** düzenleyin.

Çocuklar tarafından geliştirilen göstergeleri kullanarak çocukların liderliğindeki ÇHS izlenmesini takip etmek için **kalıcı bir çocuk veya gençlik grubu** kurun.

Ülkenin ne durumda olduğu konusunda farkındalık yaratmak için okullarda, gençlik kulüplerinde, çocuk evlerinde ve diğer kurumlarda çocuk hakları görüşmeleri yapın veya bilgilendirme broşürleri dağıtın.

Sonuç gözlemlerinden bir konu seçin ve bir **kampanya** düzenleyin (bir slogan, posterler, çıkartmalar oluşturun, konu hakkında bildiğiniz her şeyi ve Komitenin hükümetinize bu konuda ne yapmasını söylediğini söyleyerek radyoda veya televizyonda röportajlar verin).

Milletvekillerinin değiştirilmesi gereken yasalara bakmalarını sağlamak için parlamentoda bir oturum yapılmasını isteyin

Hükümet komite tarafından gündeme getirildikten sonra herhangi bir şey yapmazsa, ağır çocuk hakları ihlal vakaları hakkında **avukatların yardımıyla şikâyetle bulunmayı** düşünün.

Bir sonraki raporlama süreci için **çıkardığınız dersleri** yazın.

Sonuç gözlemlerini ve onlar hakkında ne yapmayı planladıklarını tartışmak için **önemli hükümet yetkililerinden randevular isteyin** (Başkan veya Başbakan ile görüşmeye ne dersiniz?!).

Çocuk haklarıyla ilgili konuları tartışmak için **çocuklara yönelik ulusal etkinlikler** düzenleyin.

Küçük çocuklara **deneşiminizden bahsedip ve onlara eğitim verin**, böylece siz 18 yaşına geldiğinizde onlar devam edebilirler!

AKILDA TUTULMASI GEREKEN FAYDALI BİLGİLER

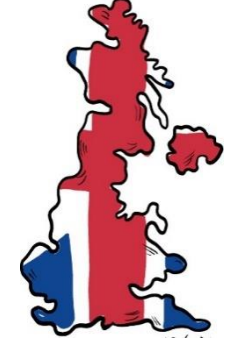
Geçmişte raporlama sürecine dahil olmuş çocuklar, çocuk hakları için gerçekten bir fark yaratmalarına yardımcı olan şeyleri bize anlattılar:

- ✓ Kendinizin ve diğer çocukların raporlama sürecine gerçekten istediğiniz kadar **liderlik etmesini** ve yaptığınız işle ilgili kararları vermesini **sağlayın!** Aynı zamanda, süreç boyunca yetişkinlerden ihtiyaç duyabileceğiniz her türlü desteği talep ettiğinizden emin olun.
- ✓ Mümkün olduğunca **çok bilgi ve tavsiye alın.** Buna birlikte çalıştığınız kuruluşla konuşmak, ebeveynlerinizden veya bakım veren kişilerden yardım istemek ve diğer ülkelerdeki çocukların neler yaptığını öğrenmek dahildir. Child Rights Connect bunu yapmanıza yardımcı olabilir.
- ✓ **Yapabiliyorsanız hükümetinizle iyi ilişkiler kurun.** Bu, Komitenin sonuç gözlemlerine (tavsiyeler) göre eyleme geçmesini sağlamanıza yardımcı olacaktır.
- ✓ Raporlama sürecinde olası en büyük etkiyi yaratmaları için **çocuklara kimin yardım edebileceğini** araştırın. Bu, bir çocuk ombudsmanı veya bir çocuk komiseri, bir hükümet bakanı, bir Komite üyesi gibi birisi veya birlikte çalıştığınız kuruluş olabilir.
- ✓ **Bölgenizdeki** çocukların ve yetişkinlerin, arkadaşlarınızın, erkek veya kız kardeşlerinizin, öğretmenlerinizin, gençlik çalışanlarının veya sosyal hizmet uzmanlarının, ebeveynlerinizin, bakım veren kişilerin veya diğer akrabalarınızın ve dini liderlerinizin yaşadığınız yerde çocuk haklarının hayata geçirilmesine gerçekten yardımcı olabileceğini unutmayın!
- ✓ **Medyayı dahil edin.** Bu, çocuk hakları ve raporlama süreci hakkında farkındalık yaratarak hükümetin hesap vermesini sağlamanıza yardımcı olacaktır.
- ✓ Okullarda faaliyetler yürütmek, posterler veya broşürler hazırlamak, çocuk toplantıları ve tartışma günleri düzenlemek, podcast'ler yapmak, bir web sitesine sahip olmak, yetişkinlere eğitim vermek ve aklınıza gelebilecek hemen hemen diğer her şeyi yaparak çocuk haklarını **duyurun!**
- ✓ İmkanları az olan ve mahrum olan **dışlanmış akranlarınızı** dahil edin.

VAKA ÇALIŞMASI: "Gör, Söyle, Değiştir" projesinden "Değiştir!" projesine: Komitenin tavsiyelerinden birinin uygulanması için kampanya yürüten çocuklar, İngiltere (Birleşik Krallık), 2016

CRAE, Gör, Söyle, Değiştir projesinin bir parçası olarak İngiltere'nin 2016 raporlama döngüsüne katılmaları için bir grup çocuğu desteklemiştir.

Proje daha sonra çocukları, Sonuç Gözlemlerindeki önerilerden birinin uygulanması için kampanya yürütmelerini desteklemek amacıyla "Değiştir!" projesi haline gelmiştir. Değiştir! ekibi İngiltere'nin her yerinden gelen 8-20 yaş arası 26 üyeden oluşmaktadır. Bu üyeler, bir değişiklik yapılmasını sağlamayı ve Hükümetin Komiteyi dinlediğinden emin olmayı istemektedir.

Çocuklar, tavsiyelerin ana temalarını analiz etmişler ve evsiz ailelerin çocuklarının kalitesiz yatak ve kahvaltı sunan yerlerde uzun süre barındırılmasına son verme ihtiyacına odaklanmaya karar vermiştir. Gruptaki çocukların çoğu evsizlik yaşamış çocuklardır.

Çocuklar, Çocuk Bakanı ile görüşme yapmak, evsizlik konusunu tartışmak için gençlerin parlamentosunda lobicilik etkinliği düzenlemek, "Evim benim için ne anlama geliyor" adı verilen bir kampanya filmi çekmek ve çocukların evsizlik hakkında konuştuğu, çocukların kalitesiz konutlarda yaşama deneyimlerini ve bunun hakları üzerindeki etkisini vurgulayan "Hapishanede gibi hissettiriyor" adlı bir rapor yayımlamak gibi pek çok kampanya faaliyeti yürütmeleri için desteklenmiştir. Ayrıca diğer çocukları Değiştir! kampanyasına katılmaya teşvik etmek için bir kampanya paketi geliştirmişlerdir. Kampanya ulusal ve yerel medyada yer almıştır.

İngiltere Çocuk Hakları İttifakı (CRAE), Sadece Çocuklar için Hukuk'un (Just for Kids Law) bir parçasıdır.

FAYDALI WEB SİTELERİ VE BAĞLANTILAR

ÇOCUK HAKLARI KOMİTESİ

"Çocuklar için bilgi"yi arayın:

<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/InformationForChildren.aspx>

CHILD RIGHTS CONNECT WEB SİTELERİ

- Web sitemiz: <http://www.childrightsconnect.org>
- ÇHS raporlama hakkında web sitemiz: <http://crcreporting.childrightsconnect.org/>
- Çocuklara yönelik kaynakların bulunduğu ÇHSİP (OPIC) web sitemiz: <https://opic.childrightsconnect.org/resources-for-children/>

CHILD RIGHTS CONNECT YAYINLARI

- STK'ların Çocuk Hakları Komitesine nasıl rapor vereceklerini anlamalarına yardımcı olacak rehberimiz: www.childrightsconnect.org/wp-content/uploads/2015/07/EN_GuidetoCRCReportingCycle_ChildRightsConnect_2014.pdf
- Çocuklarla birlikte – ÇHS raporlamasında çocuklara eşlik eden yetişkinler ve çocuklara yönelik rehberimiz: www.childrightsconnect.org/wp-content/uploads/2013/10/With_Children_For_Children_WEB_english.pdf
- Çocuklara ve gençlere yönelik tüm kaynaklarımızı ve yayınlarımızı bulabileceğiniz adres: <http://www.childrightsconnect.org/publications>

Sorularınız için crcreporting@childrightsconnect.org adresinden Child Rights Connect ile iletişime geçin veya 0041 22 552 41 30 numaralı telefonu arayın.

EKLER

EK 1: Çocuk Hakları Sözleşmesi – Çocuk versiyonu

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 54 maddesi bulunmaktadır. Maddeler, çocukların hangi haklara sahip olduğunu ve hükümetlerin onları nasıl koruması gerektiğini söyleyen ÇHS'nin farklı parçalarıdır. UNICEF ve Child Rights Connect, ÇHS'nin bu çocuk dostu versiyonunu geliştirmek için çocuklarla birlikte çalışmıştır. Bu artık ÇHS'nin çocuklara yönelik resmi BM versiyonudur.

İnternette farklı dil ve formatlarda bulabilirsiniz: <https://weshare.unicef.org/CS.aspx?VP3=SearchResult&STID=2AMZIFJXAUY>

Yetişkinler için başka dillerde veya farklı bağlamlarda çocuk dostu versiyonlar geliştirmeleri için bir rehber de bulunmaktadır:

www.childrightsconnect.org/wp-content/uploads/2019/08/cf_crc_translation_guide_final.pdf

1 DEFINITION OF A CHILD	2 NO DISCRIMINATION	3 BEST INTERESTS OF THE CHILD	4 MAKING RIGHTS REAL	5 FAMILY GUIDANCE AS CHILDREN DEVELOP	6 LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT	7 NAME AND NATIONALITY
8 IDENTITY	9 KEEPING FAMILIES TOGETHER	10 CONTACT WITH PARENTS ACROSS COUNTRIES	11 PROTECTION FROM KIDNAPPING	12 RESPECT FOR CHILDREN'S VIEWS	13 SHARING THOUGHTS FREELY	14 FREEDOM OF THOUGHT AND RELIGION
15 SETTING UP OR JOINING GROUPS	16 PROTECTION OF PRIVACY	17 ACCESS TO INFORMATION	18 RESPONSIBILITY OF PARENTS	19 PROTECTION FROM VIOLENCE	20 CHILDREN WITHOUT FAMILIES	21 CHILDREN WHO ARE ADOPTED
22 REFUGEE CHILDREN	23 CHILDREN WITH DISABILITIES	24 HEALTH, WATER, FOOD, ENVIRONMENT	25 REVIEW OF A CHILD'S PLACEMENT	26 SOCIAL AND ECONOMIC HELP	27 FOOD, CLOTHING, A SAFE HOME	28 ACCESS TO EDUCATION
29 AIMS OF EDUCATION	30 MINORITY CULTURE, LANGUAGE AND RELIGION	31 REST, PLAY, CULTURE, ARTS	32 PROTECTION FROM HARMFUL WORK	33 PROTECTION FROM HARMFUL DRUGS	34 PROTECTION FROM SEXUAL ABUSE	35 PREVENTION OF SALE AND TRAFFICKING
36 PROTECTION FROM EXPLOITATION	37 CHILDREN IN DETENTION	38 PROTECTION IN WAR	39 RECOVERY AND REINTEGRATION	40 CHILDREN WHO BREAK THE LAW	41 BEST LAW FOR CHILDREN APPLIES	42 EVERYONE MUST KNOW CHILDREN'S RIGHTS

1 **DEFINITION OF A CHILD**

A child is any person under the age of 18.

2 **NO DISCRIMINATION**

All children have all these rights, no matter who they are, where they live, what language they speak, what their religion is, what they think, what they look like, if they are a boy or girl, if they have a disability, if they are rich or poor, and no matter who their parents or families are or what their parents or families believe or do. No child should be treated unfairly for any reason.

3 **BEST INTERESTS OF THE CHILD**

When adults make decisions, they should think about how their decisions will affect children. All adults should do what is best for children. Governments should make sure children are protected and looked after by their parents, or by other people when this is needed. Governments should make sure that people and places responsible for looking after children are doing a good job.

4 **MAKING RIGHTS REAL**

Governments must do all they can to make sure that every child in their countries can enjoy all the rights in this Convention.

5 **FAMILY GUIDANCE AS CHILDREN DEVELOP**

Governments should let families and communities guide their children so that, as they grow up, they learn to use their rights in the best way. The more children grow, the less guidance they will need.

6 **LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT**

Every child has the right to be alive. Governments must make sure that children survive and develop in the best possible way.

7 **NAME AND NATIONALITY**

Children must be registered when they are born and given a name which is officially recognized by the government. Children must have a nationality (belong to a country). Whenever possible, children should know their parents and be looked after by them.

8 **IDENTITY**

Children have the right to their own identity – an official record of who they are which includes their name, nationality and family relations. No one should take this away from them, but if this happens, governments must help children to quickly get their identity back.

9 **KEEPING FAMILIES TOGETHER**

Children should not be separated from their parents unless they are not being properly looked after – for example, if a parent hurts or does not take care of a child. Children whose parents don't live together should stay in contact with both parents unless this might harm the child.

10 **CONTACT WITH PARENTS ACROSS COUNTRIES**

If a child lives in a different country than their parents, governments must let the child and parents travel so that they can stay in contact and be together.

11 **PROTECTION FROM KIDNAPPING**

Governments must stop children being taken out of the country when this is against the law – for example, being kidnapped by someone or held abroad by a parent when the other parent does not agree.

12 **RESPECT FOR CHILDREN'S VIEWS**

Children have the right to give their opinions freely on issues that affect them. Adults should listen and take children seriously.

13 **SHARING THOUGHTS FREELY**

Children have the right to share freely with others what they learn, think and feel, by talking, drawing, writing or in any other way unless it harms other people.

14 **FREEDOM OF THOUGHT AND RELIGION**

Children can choose their own thoughts, opinions and religion, but this should not stop other people from enjoying their rights. Parents can guide children so that as they grow up, they learn to properly use this right.

15 **SETTING UP OR JOINING GROUPS**

Children can join or set up groups or organisations, and they can meet with others, as long as this does not harm other people.

16 **PROTECTION OF PRIVACY**

Every child has the right to privacy. The law must protect children's privacy, family, home, communications and reputation (or good name) from any attack.

17 **ACCESS TO INFORMATION**

Children have the right to get information from the internet, radio, television, newspapers, books and other sources. Adults should make sure the information they are getting is not harmful. Governments should encourage the media to share information from lots of different sources, in languages that all children can understand.

18 **RESPONSIBILITY OF PARENTS**

Parents are the main people responsible for bringing up a child. When the child does not have any parents, another adult will have this responsibility and they are called a "guardian". Parents and guardians should always consider what is best for that child. Governments should help them. Where a child has both parents, both of them should be responsible for bringing up the child.

19 **PROTECTION FROM VIOLENCE**

Governments must protect children from violence, abuse and being neglected by anyone who looks after them.

20 **CHILDREN WITHOUT FAMILIES**

Every child who cannot be looked after by their own family has the right to be looked after properly by people who respect the child's religion, culture, language and other aspects of their life.

21 **CHILDREN WHO ARE ADOPTED**

When children are adopted, the most important thing is to do what is best for them. If a child cannot be properly looked after in their own country – for example by living with another family – then they might be adopted in another country.

43-54

HOW THE CONVENTION WORKS

CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD

<p>22 Children who move from their home country to another country as refugees (because it was not safe for them to stay there) should get help and protection and have the same rights as children born in that country.</p>	<p>23 Every child with a disability should enjoy the best possible life in society. Governments should remove all obstacles for children with disabilities to become independent and to participate actively in the community.</p>	<p>24 Children have the right to the best health care possible, clean water to drink, healthy food and a clean and safe environment to live in. All adults and children should have information about how to stay safe and healthy.</p>
<p>25 Every child who has been placed somewhere away from home - for their care, protection or health - should have their situation checked regularly to see if everything is going well and if this is still the best place for the child to be.</p>	<p>26 Governments should provide money or other support to help children from poor families.</p>	<p>27 Children have the right to food, clothing and a safe place to live so they can develop in the best possible way. The government should help families and children who cannot afford this.</p>
<p>28 Every child has the right to an education. Primary education should be free. Secondary and higher education should be available to every child. Children should be encouraged to go to school to the highest level possible. Discipline in schools should respect children's rights and never use violence.</p>	<p>29 Children's education should help them fully develop their personalities, talents and abilities. It should teach them to understand their own rights, and to respect other people's rights, cultures and differences. It should help them to live peacefully and protect the environment.</p>	
<p>30 Children have the right to use their own language, culture and religion - even if these are not shared by most people in the country where they live.</p>	<p>31 Every child has the right to rest, relax, play and to take part in cultural and creative activities.</p>	<p>32 Children have the right to be protected from doing work that is dangerous or bad for their education, health or development. If children work, they have the right to be safe and paid fairly.</p>
<p>33 Governments must protect children from taking, making, carrying or selling harmful drugs.</p>	<p>34 The government should protect children from sexual exploitation (being taken advantage of) and sexual abuse, including by people forcing children to have sex for money, or making sexual pictures or films of them.</p>	<p>35 Governments must make sure that children are not kidnapped or sold, or taken to other countries or places to be exploited (taken advantage of).</p>
<p>36 Children have the right to be protected from all other kinds of exploitation (being taken advantage of), even if these are not specifically mentioned in this Convention.</p>	<p>37 Children who are accused of breaking the law should not be killed, tortured, treated cruelly, put in prison forever, or put in prison with adults. Prison should always be the last choice and only for the shortest possible time. Children in prison should have legal help and be able to stay in contact with their family.</p>	
<p>38 Children have the right to be protected during war. No child under 15 can join the army or take part in war.</p>	<p>39 Children have the right to get help if they have been hurt, neglected, treated badly or affected by war, so they can get back their health and dignity.</p>	<p>40 Children accused of breaking the law have the right to legal help and fair treatment. There should be lots of solutions to help these children become good members of their communities. Prison should only be the last choice.</p>
<p>41 If the laws of a country protect children's rights better than this Convention, then those laws should be used.</p>	<p>42 Governments should actively tell children and adults about this Convention so that everyone knows about children's rights.</p>	<p>43-54 These articles explain how governments, the United Nations - including the Committee on the Rights of Child and UNICEF - and other organisations work to make sure all children enjoy all their rights.</p>

EK 2: ÇOCUK HAKLARI ANKET ÖRNEKLERİ

ANKET 1: Bu anket bizimle Moldova Cumhuriyeti'ndeki Çocuk Hakları Bilgi Merkezi tarafından paylaşılmıştır.

Lütfen çocuk hakları hakkındaki bu anketi doldurun. Fikriniz bizim için çok önemli, bu yüzden lütfen soruları dürüstçe yanıtlayın. Bu anketi doldururken isminizi yazmanız gerekmemektedir. Anket isimsiz olacaktır, dolayısıyla hiç kimse ne söylediğinizi bilmeyecektir. Anketi doldurmanız sadece birkaç dakikanızı alacaktır.

Size en çok uyan seçeneği seçin (bir kutu veya daire çizerek seçiminizi belirtin veya yanıtınızı yazın)

- Bir kız/erkek çocuğuyum.
- ___ yaşındayım.
- Bir köyde/şehirde yaşıyorum.
- Bir ortaokul/lise/üniversite/gençlik merkezinde okuyorum.
- Bildiğiniz 5 çocuk hakkını yazın
.....
.....
.....
.....
- Bu haklarını nereden öğrendiniz? (3 yanıt seçebilirsiniz)
 - Ebeveynler
 - Arkadaşlar
 - Öğretmenler
 - Medya-gazete/dergi/TV/radyo
 - Broşürler/kitaplar
 - İnternet
 - Başka bir yerden/başka bir kimseden
- Hangi belgede çocuk hakları mevcut?
.....
- Çocuk haklarına topluluğunuzda ne kadar saygı gösterildiğini düşünüyorsunuz? (Birini işaretleyin)

1	2	3	4	5
(Saygı Duyulmuyor)				(Tamamen gözetiliyor)
- Çocuk hakları size göre en çok hangi yerlerde ihlal ediliyor?
 - Evde
 - Sokakta
 - Okulda
 - Arkadaşlar arasında
 - Oyun parklarında ve boş vakit için ayrılan yerlerde
 - Kamuya açık alanlarda (örneğin; mağazalarda, sinemalarda, tiyatrolarda)
 - Başka yerlerde (Lütfen belirtin).....

10. Hangi çocuk hakları size göre en çok ihlal edilen çocuk haklarıdır?
.....
11. Çocuklar hakları ihlal edildiğinde hangi şahıslara/kurumlara gidebilirler?
.....
12. Çocuk haklarını kimlerden duymak istersiniz (3 yanıt kadar seçin)?
- Ebeveynler
 - Arkadaşlar
 - Öğretmenler
 - Medya – gazete/dergi/televizyon/radyo
 - Broşürler/kitaplar
 - İnternet
 - Başka yerlerden/başka kimselerden
13. Çocuk haklarına saygı duyulmasının sağlanması için sizce neler yapılmalıdır?

ANKET 2 Bu anket bizimle Birleşik Krallık'ta bulunan İngiltere Çocuk Hakları İttifakı (Children's Rights Alliance for England) tarafından paylaşılmıştır. Çocuklarla çocuk hakları üzerine yaptıkları 7 adet anketten bir tanesidir. Her anket başka bir konuyu kapsamaktadır. Bu anketin konusu saygıdır.

8. Hayatınızı etkileyen kararlarda bir şey söyleme hakkınız var mı?
- Her zaman Çoğu zaman Neredeyse hiçbir zaman Asla Emin değilim
9. Yetişkinler söylediğiniz şeyleri dinliyor mu?
- Her zaman Çoğu zaman Neredeyse hiçbir zaman Asla Emin değilim
10. Çocukların ve gençlerin giyinme biçimlerine göre yargılandığını düşünüyor musunuz?
- Evet Hayır Emin değilim
11. Yetişkinler tarafından en adil olmayan şekilde davranılan grup hangisidir (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)?
- 5 yaş altı 5–10 yaş 10–14 yaş 15–17 yaş 18 yaş ve üzeri
12. Polislin çocuklara adil bir şekilde davrandığını düşünüyor musunuz?
- Evet Hayır Emin değilim
13. Mağaza çalışanlarının çocuklara adil bir şekilde davrandığını düşünüyor musunuz?
- Evet Hayır Emin değilim
14. Birçok farklı çocuk grubu bulunmaktadır. Örneğin, bazı çocuklar sizden farklı bir ten rengine sahip olabilir veya bir evde veya bakım gördükleri başka bir yerde yaşıyor olabilir, bir engelleri olabilir, hareket halinde olan bir topluluktan olabilir, bir mülteci veya genç ebeveyn olabilirler. Kimlikleri yüzünden bu tür çocuk gruplarından özellikle saygı gösterilmeyen bir tanesini söyleyebilir misiniz? Kim olduklarını ve sizce durumun neden böyle olduğunu paylaşır mısınız?
15. Birine saygı duymak onun görüşünü dinlemekten çok fazlasıdır. Aynı zamanda kim olduğuna değer vermek anlamına da gelir. Çocuklar (18 yaş altı) ve yaşlılar (65 yaş üstü) arasında yeterince saygı olduğuna inanıyor musunuz?

- Evet, bence gençler ve yaşlılar arasında yeterince saygı var.
- Hayır, gençler ve yaşlılar arasında yeterince saygı yok.
- Emin değilim.

Eğer evet yanıtını verdiyseniz lütfen 11. sorudan devam edin.

1. Eğer 8. soruya hayır ya da emin değilim yanıtını verdiyseniz aşağıdaki ifadelerden hangisine katılırsınız?
- Yaşlı insanlar genellikle daha genç kişilere saygı duymamaktadır.
 - Gençler genellikle daha yaşlı kişilere saygı duymamaktadır.
 - İki grup da birbirine saygı duymamaktadır.
 - Emin değilim.
2. Genç ve yaşlı kişiler arasındaki saygıyı aşağıdakilerden hangileri artırabilir (birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)?
- Genç ve yaşlı kişilerin buluşabileceği mekanların bulunması
 - Birbirleri hakkında bir şeyler öğrenebilecekleri fırsatların bulunması
 - Çocuklar hakkında medyada olumlu hikayeler
 - Beraber daha fazla zaman geçirilmesi
 - Diğer
3. Bir yetişkin tarafından adil olmayan bir şekilde muamele gördünüz mü? Örneğin; bir otobüse/trene binerken, sinemaya girerken durdurulduz mu veya bir diş hekimi/doktor tarafından yardım alırken yaşınız yüzünden zorluk yaşadınız mı?
- Evet Hayır Emin değilim
4. Lütfen neden adil muamele görmediğinizi ve bunun size neler hissettirdiğini bizimle paylaşın.
.....
5. Medyanın (gazete, televizyon, dergi ve radyo) İngiltere'de yaşayan çocuklara dair adil bir resim çizdiğini düşünüyor musunuz?
- Evet Hayır Emin değilim
6. Lütfen yanıtınızı ayrıntılı bir şekilde açıklayın.
.....
7. Medya, çocukları ve gençleri yansıtmada biçimini iyileştirmek için neler yapabilir?

ARKAPLAN BİLGİLERİ

- A. Kaç yaşındasınız?
- B. Cinsiyetiniz erkek mi yoksa kadın mı?
- C. Nerelisiniz? East East Midlands Londra
- D. Bir engeliniz ya da özel ihtiyaçlarınız var mı? Evet Hayır
- E. Beyaz Siyahi Karışık etnik köken Asyalı Çinli misiniz?

F. Aşağıdakilerden hangisi evdeki yaşantınızı en iyi şekilde tanımlar?

- Ebeveynlerimle beraber evde yaşıyorum
- Ailemdeki diğer insanlarla beraber yaşıyorum
- Arkadaşlarımla yaşıyorum
- Kendi başıma yaşıyorum
- Çocuk evinde yaşıyorum
- Koruyucu ailemle yaşıyorum
- Özel ihtiyaçları olan çocuklara yönelik yatılı okulda yaşıyorum
- Yatılı okulda yaşıyorum
- Velayet altında yaşıyorum
- Diğer

G. Aşağıdakilerden hangisi eğitiminizin çoğunluğunu aldığınız yeri tanımlar?
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Okul veya üniversite
- Öğrenci Yönlendirme Birimi
- Evde eğitim
- Şu anda herhangi bir eğitim almamaktayım
- Bu soru benim için geçerli değil - çok gencim
- Bu soru benim için geçerli değil - çok yaşıyım
- Bu soru benim için başka bir sebepten dolayı geçerli değil (Lütfen açıklayın)

